

vergadering **C67**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 29 november 2022

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de proefvergunning voor de Intercommunale voor de Slib- en Vuilverwijdering van Antwerpse Gemeenten – 582 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de ontwerp-tekst van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaal-kringlopen en afvalstoffen (VLAREMA 9), wat het gebruik van eenmalige drankreceptiënten betreft – 627 (2022-2023)	7
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de mogelijke opschortende voorwaarde voor asbestattesten bij verkooptransacties – 638 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over asbestsluikstorten en het asbestattest – 668 (2022-2023)	11
VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Harry Potter-evenement in het domein Groenenberg van het Agentschap voor Natuur en Bos in Sint-Pieters-Leeuw – 650 (2022-2023)	19
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het zogenaamde wasserij-arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen van 6 oktober 2022 en de gevolgen ervan voor lopende omgevingsvergunningsdossiers – 673 (2022-2023)	24
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over voedselstrategie – 691 (2022-2023)	27
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Parkendecreet – 695 (2022-2023)	30

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de proefvergunning voor de Intercommunale voor de Slib- en Vuilverwijdering van Antwerpse Gemeenten – 582 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, onlangs leverde u een proefvergunning voor twee jaar af voor de bestaande verbrandingsoven van de Intercommunale voor Slib- en Vuilverwijdering van Antwerpse Gemeenten (ISVAG) te Wilrijk. Letterlijk luidt uw beslissing als volgt: "De vergunning voor de aanvraag kan worden verleend voor onbepaalde duur voor de aanleg van het warmtenet en voor een beperkte proefduur van 2 jaar voor de ingedeelde inrichting of activiteit. Binnen deze termijn is de schade zeker herstelbaar en kan desgevallend een aangepaste vergunningsaanvraag worden voorbereid met alle nodige studies en gegevens om de nodige garanties te geven naar de toekomstige uitbating van de bestaande installatie." U beroept zich hiervoor op artikel 69, §1 van het Omgevingsvergunningsdecreet dat stelt "dat de bevoegde overheid voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit, een omgevingsvergunning op proef kan verlenen voor minimaal zes maanden en ten hoogste twee jaar om na te gaan of exploitatie na de proefperiode verder aanvaardbaar is voor de mens en het milieu."

Minister, de buurtbewoners reageren ontzettend teleurgesteld. In feite hebt u, met die proefvergunning, beslist om niet te beslissen, net zoals het Antwerps stadsbestuur het naliet om een volwaardig advies uit te brengen over de toekomst van de verbrandingsoven. Blijkbaar zijn er nog twee extra jaren nodig om de effecten van de oven op milieu en gezondheid uit te klaren, wat gezien de jarenlange discussie over dit dossier toch wel echt belachelijk genoemd mag worden.

Het Agentschap Natuur en Bos (ANB) leverde nochtans een negatief advies af, onder andere wegens de stikstofimpact op het aanpalend VEN-gebied (Vlaams Ecologisch Netwerk). Het remediëren van de uitstoot kan immers niet, ook niet met de strengste stikstoffilters.

Bovendien levert u wel een vergunning voor onbepaalde duur af voor het warmtenet gekoppeld aan de uitbating van de oven. Daarmee zet u de deur wagenwijd open voor een nieuwe, definitieve en permanente vergunning in de toekomst voor de oven zelf. Maar u durft op dit moment die beslissing zo niet te benoemen.

Met uw beslissing tilt u gewoon het dossier over de verkiezingen, een politieke truc die u als minister onwaardig is. Na het verloop van twee jaar kan de hele carrousel dan opnieuw beginnen te draaien en kan ISVAG opnieuw gaan voor een extra verlenging. ISVAG was immers vragende partij voor een verlenging met twintig jaar om de nodige extra investeringen te kunnen doen. Als ISVAG nu extra investeringen in de oven doet, zal ze dit straks opnieuw inroepen als argument om de oven langer open te houden. En zo blijven we bezig.

De buurtbewoners en ook de milieubeweging hadden gehoopt dat u de politieke moed zou opbrengen om te gaan voor een definitieve oplossing. Dat is met name de keuze voor een nieuwe locatie en wellicht ook een nieuwe techniek voor de afvalverwerking die nu in Wilrijk plaatsvindt, vlak bij woonwijken. Een andere locatie, bij voorkeur in de haven, is te verkiezen als we het voorzorgsprincipe op het vlak van gezondheid maximaal laten spelen en als we extra verkeersstromen op de al overbelaste A12 willen vermijden, maar vooral als we kiezen voor de meest energie-efficiënte oplossing, waarbij in een cascadesysteem hoogcalorische

restwarmte geleverd kan worden aan havenbedrijven en in een tweede fase laagcalorische warmte aan particuliere woningen.

Ik heb daarom de volgende vragen, minister.

Waarom hebt u geen beslissing ten gronde genomen en gekozen voor een nieuwe locatie in het havengebied, gezien dat vanuit milieu- en energiestandpunt veel voordelen zou opleveren en gezien u ook wist dat er kandidaten waren om werk te maken van een alternatieve inrichting op basis van de 'request for information' georganiseerd door het Antwerps stadsbestuur?

Waarom houdt u met name geen rekening met het argument dat een warmtenet in de haven extra energiewinsten zou opleveren doordat in twee trappen hoogcalorische en nadien laagcalorische warmte benut zou kunnen worden? Krijgt ISVAG eventueel de opdracht om een verhuisplan op te maken? Zo ja, tegen wanneer?

Hoe kunt u de definitieve en permanente vergunning voor de restwarmte rijmen met een zogezegd voorwaardelijke vergunning of proefvergunning voor de verbrandingsinstallatie zelf?

Hoe zult u de komende twee jaar wel een oordeel vellen over de randvoorwaarden milieu en gezondheid? Welke voorwaarden zouden na twee jaar vervuld moeten zijn? Welke onderzoeken acht u nog nodig om wel een beslissing ten gronde te nemen?

Waarom speelt het stikstofargument gehanteerd door het Agentschap Natuur en Bos in uw beslissing blijkbaar geen doorslaggevende rol? Is dat niet in strijd met soortgelijke beslissingen die u nam in verband met de stikstofbelasting door inrichtingen?

Is het verlenen van deze vergunning voor twee jaar, en nadien wellicht voor een langere periode, niet fundamenteel in strijd met de doelstellingen van de Vlaamse Regering om te komen tot een circulaire economie? Worden lokale besturen die onvoldoende inzetten op het reduceren van restafval hierdoor niet impliciet beloond?

Een definitieve beslissing over de verbrandingscapaciteit voor ISVAG dient te kaderen in een globale visie op afvalverwerking en de geleidelijke uitfasering van afvalverbranding. Tegen wanneer komt u met die globale visie, minister?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, mevrouw Schauvliege. U bent uiteraard tegen ISVAG, u bent tegen Indaver. Maar ik vraag me gewoon af: stel dat ik u moet volgen, en ik sluit alles ... dan vraag ik me af waar al dat huishoudelijk afval naartoe moet. Dit geheel terzijde, wil ik uiteraard antwoorden op de vele positieve vragen die u altijd stelt in de commissie. Want we kunnen niets goed doen, maar bon.

Misschien kan ik erop wijzen dat u de verschillende dossiers niet door elkaar moet halen. Ik zal het toch even duidelijk stellen. Eén: de vergunning voor een nieuwe afvalverbrandingsoven in de omgeving van de bestaande afvalverbrandingsoven werd vernietigd door de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb). De Raad had geoordeeld dat in het project-MER (milieueffectrapport) de locatiealternatieven onvoldoende waren onderzocht. Vervolgens heb ik de vergunning dan ook definitief geweigerd bij ministerieel besluit van 26 april 2022.

Dan had je nog een tijdelijke vergunning voor de bestaande afvalverbrandingsoven. Die werd eveneens vernietigd door de Raad. Volgens dit arrest was niet

iedereen gehoord door de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie. Dit alles werd al omstandig toegelicht voor deze commissie op 3 mei 2022. U kunt de teksten er nog eens bijhalen.

Recent werd bij ministerieel besluit van 4 november 2022 een proefvergunning van twee jaar verleend voor de bestaande afvalverbrandingsinstallatie. In een beslissing over een vergunningsaanvraag kan vanzelfsprekend alleen worden beslist over het voorwerp en de locatie van de aanvraag. Ik kan niet beslissen dat een project dat wordt aangevraagd maar moet worden gebouwd op een locatie een paar kilometer verder. Dat gaat niet. Dus ik weet eigenlijk niet wat u wilt dat ik doe.

Wat nu? De bal ligt nu, denk ik, in het kamp van ISVAG. We zullen zien wat er daar komt. In het vergunningsbesluit is geen bijzondere voorwaarde opgenomen met de opdracht om een verhuisplan op te maken. Zoals gezegd, kan in een vergunning niet worden opgelegd dat de inrichting zou moeten verhuizen naar een locatie op enkele kilometers. Tenzij u daar een andere juridische visie over heeft. Dan moet u mij die maar geven. Maar ik denk dat we in dezen het juiste gedaan hebben.

Voor een stedenbouwkundige handeling kan geen vergunning op proef worden afgeleverd. Dat is een antwoord op uw derde vraag.

Met de huidige vergunning wordt inzake het warmtenet enkel de aansluiting van ISVAG op het warmtenet op het openbaar terrein vergund. De stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van het mini-warmtenet in het industrieterrein Terbekehof werd reeds afgeleverd op 23 augustus 2018. Dit warmtenet maakt deel uit van het grotere, geplande warmtenet Backbone Zuid dat loopt vanaf ISVAG tot de woonwijk Nieuw Zuid te Antwerpen. Dit warmtenet is niet enkel en alleen afhankelijk van de verbrandingsoven van ISVAG. Hiervoor worden een aantal piek- en backup-centrales voorzien, en wordt ook gekeken naar bijkomende oplossingen in de vorm van nieuwe warmteproducenten zoals warmtekrachtkoppeling (WKK) en/of restwarmte bij bedrijven, warmte van waterzuiveringen, combinaties van thermische en elektrische zonnepanelen, warmtepompen in combinatie met energieopslag, enzovoort. Het vergunde warmtenet zal in principe ook kunnen functioneren zonder de verbrandingsoven van ISVAG.

In de proeftermijn van twee jaar kunnen de nodige studies uitgevoerd worden en moet duidelijk worden welk reductietraject voor NOx-emissies gevolgd zal worden, rekening houdende met het energierendement, en welke aanpassingen hiervoor moeten gebeuren aan de installatie. ISVAG dient ook metingen uit te voeren om de eventuele aanwezigheid van poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) in de lucht te bepalen en via impactanalyse aan te tonen dat de eventueel gedetecteerde uitstoot in de atmosfeer van PFAS aanvaardbaar is voor de omgeving.

Uw vijfde vraag: het advies van ANB was gunstig wegens de vermeende impact van de stikstofdeposities op een VEN-gebied. In het advies van ANB wordt gesteld dat langdurige overschrijdingen van de kritische depositiewaarde (KDW) kunnen leiden tot een "achteruitgang van terrestrische korstmossen, schimmels, en stikstofminnende soorten, verhoogde stress voor droogte en/of vorst en ziekten en plagen".

Deze beoordeling is ruim en algemeen. Volgens de MER-deskundige zijn de aanwezige vegetaties in het VEN-gebied ongevoelig voor de aanwezige stikstofdepositie. Uit de actuele situatie – veldbezoek – zou blijken dat er geen invloeden van verzuring of vermesting merkbaar zijn. De aanvraag doorstaat volgens de vergunning dan ook de VEN-toets.

Een daling van de hoeveelheid restafval is en blijft natuurlijk een prioriteit voor het Vlaamse afvalbeleid. We hebben hiervoor duidelijke doelstellingen. Daarnaast wil

Vlaanderen een evenwicht bewaken tussen het beschikbaar aanbod brandbaar afval, geproduceerd in Vlaanderen, en de verwerkingscapaciteit op Vlaams niveau. Deze proefvergunning past dan ook binnen dat evenwicht.

Binnen het vervolgtraject van de bestaande langetermijnvisie voor eindverwerking wordt gewerkt aan een set van criteria om te beoordelen of een installatie al dan niet verder uitgebaat kan worden. Deze set van criteria moet onder meer rekening houden met het behalen van een maximaal energetisch rendement met een minimale milieu-impact, een in functie van klimaatdoelstellingen zo efficiënt en effectief mogelijke energietoepassing en een ruimtelijke optimalisatie van de op lange termijn nodige verbrandingscapaciteit. De set van criteria wordt tegen eind 2023 uitgewerkt door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) in overleg met alle betrokkenen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, wij zijn helemaal niet tegen het verlenen van vergunningen voor afvalverbrandingsovens. Alleen willen wij doordacht beleid. Er wordt al jaren gediscussieerd over de afvalverbrandingsoven van ISVAG en daar komt geen finale beslissing. Wat is het gevolg? U geeft nu opnieuw een proefvergunning voor de komende twee jaar. We zijn dus weer twee jaar verder, twee jaar van discussies en er zal geen oplossing uit de bus komen. Intussen is er inderdaad een warmtenet vergund. Indirect creëert u daarmee een lock-in. Minister, het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021-2030 zegt dat de CO₂-uitstoot van afvalverbranding in Vlaanderen zou moeten verlagen van 1,3 miljoen ton in 2016 naar 1 miljoen ton in 2030. Dat betekent dat de hoeveelheid brandbaar afval met 25 procent moet dalen. U hebt in uw regeerakkoord geschreven dat u daarvoor een afvalverbrandingsplan zult voorbereiden met een gefaseerde afbouw. Tot nu toe is dat er nog steeds niet. Intussen moet u vergunningen verlenen en er komen nog een aantal vergunningen op ons af.

U kondigt aan dat er een strategie opgemaakt wordt. Nu, u kondigt dat al een aantal jaren aan. Minister, wanneer wordt er heel concreet iets op tafel gelegd dat we kunnen bediscussiëren? Want het is uitermate belangrijk dat de visie vanuit Vlaanderen er komt, dat al de vergunningen die aangevraagd worden, afgetoetst kunnen worden aan de visie want het is net door het gebrek aan die visie dat we dit soort discussies krijgen en dat u dan niet anders kunt, bij wijze van spreken, dan tijdelijke vergunningen af te leveren. Minister, dus heel concreet: welke stappen zult u ondernemen en wanneer krijgen wij de visie hier voor het eerst te zien?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mevrouw Schauvliege, ik neem akte van uw vraag, maar ik heb voldoende geantwoord.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik neem akte van uw antwoord. Het is heel duidelijk dat u dit helemaal niet interesseert en dat u dit dossier gewoon op de lange baan schuift, over de verkiezingen heen tilt, om de moeilijke beslissing niet te moeten nemen. U zult waarschijnlijk op korte termijn voor voldongen feiten gezet worden want ik denk niet dat actiegroepen en milieubewegingen het hierbij zullen laten. Dit is echt een voorbeeld van non-beleid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de ontwerp-tekst van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaal- en afvalstromen en afvalstoffen (VLAREMA 9), wat het gebruik van eenmalige drankrecipiënten betreft – 627 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Bruno Tobback

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, met het omzetten van de Europese richtlijn voor 'single use plastics' stelt de ontwerp-tekst van VLAREMA 9 (Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaal- en afvalstoffen) dat vanaf 15 juni 2023 het serveren van drank in recipiënten voor eenmalig gebruik bij evenementen verboden is. Wel voorziet men een uitzondering voor petflessen en blikjes als de evenementorganisator daarvoor een systeem voorziet dat garandeert dat minstens 95 procent van die eenmalige recipiënten gescheiden zal worden ingezameld. Hetzelfde artikel 60 van de VLAREMA-ontwerp-tekst stelt een verbod op eenmalige drankverpakkingen in vanaf 1 januari 2025, zonder uitzonderingen.

Verschillende lokale besturen, organisatoren en evenementorganisaties wijzen op enkele logistieke, praktische en economische gevolgen bij de inwerkingtreding van deze regelgeving. Zo werd een schrijven van Event Confederation verspreid waarin de impact van de invoering van de nieuwe regelgeving op de eventsector wordt aangekaart en enkele aanbevelingen worden geformuleerd.

Minister, ik wens deze problematiek vandaag in de commissie aan te kaarten.

Waarom verklaart u dat die regelgeving specifiek gericht is op evenementen? Welke overwegingen werden daarbij precies gemaakt?

Welke knelpunten voor organisatoren identificeert u bij de implementatie van de voorziene regelgeving in de praktijk? Hoe werden zij betrokken bij dit regelgevend proces?

Hoe zal de procedure voor afwijkingen van het verplichte gebruik van herbruikbare blikjes er precies uitzien?

Wanneer kunnen we een leidraad voor organisatoren met betrekking tot de implementatie van de regelgeving verwachten? Welke krachtlijnen zullen daarbij gelden?

Vanaf dit jaar moeten evenementen waar de overheid afspraken maakt of instructies geeft rond catering, herbruikbaar eetgerei voor bereide voedingsmiddelen voorzien. Concreet gaat het bijvoorbeeld over een jeugdbeweging die op een kerstmarkt van een lokaal bestuur pannenkoeken aanbiedt en daarvoor herbruikbaar eetgerei moet voorzien. Welke knelpunten identificeert u met betrekking tot de implementatie van die verplichting in de praktijk? Hoe werden lokale besturen en andere overheidsinstellingen op de hoogte gebracht van de nieuwe regelgeving? Op welke manier faciliteert u de implementatie van de verplichting tot herbruikbaar eetgerei bij bereide voeding?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mevrouw De Vroe, ik wil eerst meegeven dat in 2018, dus nog voor ik hier aankwam, door de vorige regering de politieke beslissing werd genomen dat als lokale overheden iets organiseren, vanaf 2022 alles herbruikbaar moet zijn. Ik hoor nu heel veel lokale besturen klagen, maar die moeten toch in 2018

hebben geweten wat de Vlaamse Regering toen heeft beslist. Ik heb heel wat mails van burgemeesters en schepenen ontvangen. Alles moet herbruikbaar zijn, dus niet alleen de drank maar ook de pannenkoek. Hoe dat zal gebeuren, weet ik niet. Waarschijnlijk met herbruikbare borden of zo, weet ik veel. Ook de kroketten, de frieten, enzovoort. De collega's van de vorige regering hebben dat zo beslist voor de lokale besturen. De lokale besturen wisten dat in 2018. Dan volgde het hele traject. Zoals dat gaat, u weet dat: Vlaanderen betreft altijd iedereen. Maar ik heb heel veel vragen gekregen, ook in de zomer. De burgemeesters en schepenen hadden dan markten, avondmarkten en weet ik veel wat allemaal. Zij zegden: "Dat gaat niet, die pannenkoek of die kroket moet op een servet." Ik heb toen gezegd dat dat is beslist door de vorige regering, in 2018. Er is voldoende informatie-uitwisseling geweest. Maar nu wordt het natuurlijk heel concreet omdat het nu in werking treedt. Nu vraagt iedereen natuurlijk: "Wat is dat allemaal?" Dan heb ik gezegd dat ik dat na dit jaar zal evalueren, om te zien hoe we dat zullen aanpakken voor de lokale overheden.

Maar, bijvoorbeeld, een lokale overheid die haar kerstmarkt niet zelf organiseert, valt dan niet onder die regelgeving. Heel wat lokale overheden hebben gezegd: "Niet met mij. Ik ga via een vzw, dus ik ontsnap aan die regelgeving." Ik begrijp dat daar frustraties zijn en dat het niet goed zit. Maar het is een decreet van 2018 dat dit jaar in werking is getreden. Ik wil dat zeker herbekijken, zo kan ik ook de input van lokale besturen krijgen. Ik kan het me ook voorstellen dat het voor een pannenkoek of een wafel heel moeilijk gaat. Ik sta ervoor open om het te herbekijken.

We gaan het ook niet doortrekken naar de privé-evenementen. Daar is ook sprake van geweest, een half jaar geleden. Men zei: "We zouden dat dan ook moeten doen, minister, voor de kermis." De frieten moeten daar niet meer in een puntzak, maar in een herbruikbare ik-weet-niet-wat. Maar wat als je dat dan eet, met al die mayonaise en die ketchup? Ik probeerde me gewoon de kermis voor te stellen waar we dan naartoe gaan. Hoe gaat dat dan? Ik heb toen gezegd dat ik het verder niet wou uitbreiden.

Ik ben de voorbije zomer, net als jullie, naar festivals geweest. Ik vind die bekertjes wel een vuiligheid. Sommige festivals doen dat heel goed, maar bij sommige festivals is het echt niet oké wat er op het einde van de avond allemaal aan afval ligt. Ik vind dat onverantwoord. Een paar maanden geleden is het door de regering besproken. We hebben toen gezegd dat we in 2023 naar herbruikbare bekertjes zouden gaan. Dat wist de sector trouwens. Als er een probleem is, kan er een uitzondering worden voorzien. Organisatoren zullen op voorhand voldoende bestellingen voor herbruikbare bekertjes moeten doorgeven zodat de bekerleveranciers, brouwers, drankenleveranciers, gemeenten de juiste hoeveelheid stock kunnen voorzien.

Ik stel ook vast dat de inzamelsystemen op evenementen nog verder geoptimaliseerd kunnen worden om te beantwoorden aan de verplichting van de 90 procent retour voor hergebruik. Op sommige evenementen is het minder evident om herbruikbare bekertjes te implementeren. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) zal met deze organisatoren verder in gesprek blijven gaan om de best mogelijke oplossingen te vinden. Met de organisatoren hebben er tijdens het regelgevende proces verschillende gesprekken plaats gevonden, zowel met het kabinet, als met de mensen van de OVAM. Het voorstel wordt nu door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) beoordeeld, waar ook verdere opmerkingen zullen worden gegeven.

Deze procedure is analoog aan de bestaande procedure die al geldig was voor lokale besturen en is enkel voorzien indien een organisator kan aantonen dat er onvoldoende herbruikbare bekertjes beschikbaar zijn. We horen van de kant van de organisatoren dat er nooit voldoende bekertjes zullen zijn. Maar de bekerleveranciers zeggen dat ze wel voldoende bekertjes hebben. Iedereen kijkt naar elkaar. De bekerleveranciers

willen het gewoon op voorhand weten. De organisatoren moeten dus niet achterover gaan leunen en wachten tot april of mei om te zeggen hoeveel bekertjes ze nodig hebben. Zo werkt het natuurlijk niet. Ze moeten daar nu mee starten. Als ze een uitzondering willen krijgen, moeten ze een dossier indienen. Als dan effectief blijkt dat er praktisch een probleem is in 2023 – te weinig bekertjes of geen bekertjes – dan kan er gekeken worden naar een uitzondering. Maar we moeten de ambitie hebben om dat op evenementen en festivals, waar heel veel jeugd aanwezig is die moet leren om het proper te houden, door te voeren. Op sommige buitenlandse evenementen zie je op het einde van de avond geen afval meer. Hier in Vlaanderen is het op sommige plaatsen gewoon een stort. Bovendien moet dat allemaal nog eens opgeruimd worden. Vandaar dat we graag de oproep doen aan alle organisatoren om de bestelling goed op tijd te doen. Ze moeten zien dat ze goed georganiseerd zijn. Als het dan echt niet lukt, kan men nog altijd een uitzondering aanvragen.

De leidraad bestaat inderdaad vandaag al. Op de website van de OVAM, www.groenevent.be, kunnen organisatoren tal van tips, een handleiding, infoches en stappenplannen raadplegen. Daarnaast bundelt de OVAM ook een aantal praktijkvoorbeelden van evenementen.

Door de beperkte omvang van de verplichting wordt de markt nog steeds geduwd richting wegwerp. Het is moeilijk om cateraars te engageren aangezien de regels rond hergebruik op andere evenementen niet gelden. Cateraars vinden het soms heel verwarrend, want ze zien verschillen tussen de types evenementen. Overheids-evenementen blijken zo ook minder aantrekkelijk te zijn voor cateraars, want bij de overheid zijn er veel meer verplichtingen. Het gaat niet alleen over herbruikbare bekertjes maar ook over borden en herbruikbare servetten en dergelijke.

We krijgen daar veel vragen over van lokale besturen. Ik denk dat het verstandig is dat we op het einde van dit jaar een goede evaluatie doen. En als blijkt dat de regelgeving die in 2018 gemaakt werd niet werkbaar is, dan moeten we dat gewoon herbekijken.

Men zegt mij ook dat lokale besturen op de hoogte zijn gebracht via fysieke presentaties bij elk van de Vlaamse afvalintercommunales in 2021. Er vonden ook presentaties plaats in samenwerking met elk van de vijf provincies. Verder zijn er nieuwsbrieven die zijn uitgestuurd via de OVAM, het Departement Omgeving, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de afvalintercommunales.

In 2022 vonden er een aantal netwerk- en inspiratiemomenten plaats. In het najaar 2022 is er ook een lerend netwerk georganiseerd voor uitwisseling tussen lokale besturen die evenementen voor minimum 50.000 bezoekers organiseren. Lokale besturen kunnen ook instappen in een tweejarig gepersonaliseerd begeleidingstraject door de OVAM. De implementatie van herbruikbaar cateringmateriaal kan daar ook deel van uitmaken als de gemeente daar nood aan heeft. Dat is bijvoorbeeld het geval voor Dendermonde met het Ros Beiaard, Genk On Stage of de kerstmarkt in Grimbergen. Verder is er tal van informatie beschikbaar op de website van de OVAM.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, bedankt voor uw antwoord. Enerzijds, naar de lokale besturen toe, ben ik uiteraard tevreden dat er grondig geëvalueerd zal worden en dat er bijgestuurd zal worden. Er is inderdaad een problematiek naar het eetgebeuren en het eetgerei, en ik hoor ook signalen dat het heel moeilijk is om momenteel bijvoorbeeld kleine jeneverglasjes in herbruikbare versie te verkrijgen. En ook voor warme dranken blijkt er nog een probleem te zijn. Ik denk dat er op het terrein zeker nog wel moeilijkheden zullen zijn, maar er is inderdaad evaluatie en bijsturing naar volgend jaar.

Wat de evenementensector betreft vind ik het heel goed dat men nu al, proactief, aan de alarmbel heeft getrokken. Want er is inderdaad een heel groot verschil tussen de organisatie van een klein sportevent, een marathon, een klein festival als Paradise City, en grote festivals als Rock Werchter, Tomorrowland, Pukkelpop of Graspop. Ik heb me laten vertellen dat men daar wel 4 miljoen bekert nodig heeft, en dat is natuurlijk een heel groot verschil met kleine festivals en dergelijke.

U geeft aan dat u het signaal krijgt vanuit de sector van de herbruikbare bekert dat er voldoende beschikbaar zullen zijn. Maar ik hoor anderzijds van de organisaties, van de eventsector, dat ze nu al weten dat ze signalen krijgen dat zij ze niet geleverd zullen krijgen. Zij hebben blijkbaar al zeer grote bestellingen ruim op voorhand gedaan, en hebben momenteel nog maar de helft geleverd gekregen. Ik vind het dus positief dat ze er goed op tijd mee begonnen zijn. Ik hoop dat het hen zal lukken, maar in ieder geval ben ik u nu al dankbaar dat u nu al de overweging maakt. Ik denk dat de evenementensector u ook dankbaar zal zijn dat zij een uitzondering kunnen vragen indien zij niet kunnen voldoen als de sector van de recycleerbare bekert niet kan volgen. Maar ik geef u wel gelijk dat uiteraard alles moet worden gedaan om die te kunnen voorzien.

Maar ik vind het ook wel heel belangrijk dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen kleine en grote events. Ik heb mij ook laten vertellen dat de grote events nu natuurlijk al goed op tijd bekert hebben proberen aan te kopen, en dat het ook weleens zou kunnen dat kleinere events dat iets later hebben gedaan. Misschien zouden kleinere events toch nog in de problemen kunnen geraken.

Maar ik denk dat we met z'n allen beseffen dat er grote stappen vooruit moeten worden gezet, en we staan erachter dat er naar herbruikbare verpakkingen moet worden gegaan. Maar gezien de verschillende factoren, zoals covid, is er enerzijds toch een tekort aan capaciteit, en langs de andere kant vreest men ook voor praktische problemen in het kader van de wascapaciteit. Maar het is vooral nog altijd belangrijk dat we een koud pintje geserveerd kunnen krijgen op die festivals, collega Tobback. Want ik heb mij ook laten vertellen dat als die bekert gewassen worden, ze warm zijn. En die moeten dan in de koeling gaan om een goed, koud pintje te kunnen serveren. Die kwaliteit is ook wel belangrijk op de festivals.

Minister, kort geschetst denk ik dat het belangrijk is om alles te evalueren, en uitzonderingen toe te staan waar dat noodzakelijk is, toekomstgericht. Dus ik vraag met aandring om alles toch nog goed te bekijken, te evalueren en misschien toch nog bij te sturen. Bedankt.

De voorzitter: Collega's, ik wil u herinneren aan de spreektijd voor wie zich aansluit, namelijk twee minuten.

Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): De geest van de regelgeving kadert natuurlijk in de voorbeeldrol van onze lokale besturen, maar dat betekent niet dat we blind moeten zijn voor bezwaren of moeilijkheden die er in de praktijk zijn geweest. We hebben afgelopen zomer heel wat activiteiten gehad. Er waren ook heel wat activiteiten georganiseerd door lokale besturen. Minister, ik neem dus aan dat de evaluatie die u aangeeft, kan worden gebaseerd op heel veel activiteiten. Ik kijk dicht bij huis naar Maanrock, waar dat prima verliep. Collega De Vroe, die pintjes waren ook gewoon koud, dus dat was top.

Minister, ik vroeg me af of u bij de evaluatie die u plant voor eind dit jaar, ook specifiek de weerslag op het afval kunt meten. Ik denk immers dat dat nu eenmaal toch de basis moet zijn van deze regelgeving, en dus ook de basis van de evaluatie.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Mevrouw De Vroe, bedankt voor uw vraag. Ik wil me eigenlijk gewoon aansluiten om duidelijk te maken dat het heel belangrijk is dat we in dezen grote stappen vooruit zetten. Nu hebben de lokale overheden een aantal inspanningen moeten leveren, maar we hebben ook gezien dat dat niet heeft geleid tot een echte omschakeling naar meer herbruikbaar materiaal. Het is dus belangrijk dat we zo snel mogelijk opschalen en meer gebruikers daartoe aanzetten. Minister, als u uitzonderingen toestaat, dan vinden wij het dus wel belangrijk dat die goed omschreven zijn en dat die aan de nodige evaluaties worden onderworpen, zodat we wel degelijk de doelstelling van de Single-userrichtlijn halen en niet achterophinken.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik denk dat het inderdaad de bedoeling is dat we naar herbruikbaar gaan. Zeker voor bakers moet dat te doen zijn, en ook wat eten, wokvoedsel of weet ik veel wat allemaal, betreft, moet dat op herbruikbare borden kunnen zijn. Ik krijg echter altijd een hele uitleg over pannenkoeken en wafels. Mensen kopen op een kerstmarkt een pannenkoek op een servet, en stappen dan verder met die pannenkoek. Ik doe dat zelf ook zo. Als je dan een herbruikbaar bord hebt, dan moet je daar blijven staan, aan zo'n kleine stand. Dat is dus blijkbaar allemaal niet evident. Ik kan me dat voorstellen. Ik denk dat we bij de evaluatie dus gewoon het gezond verstand een beetje moeten hanteren. Waar dat kan, moet het uiteraard herbruikbaar zijn, zo veel mogelijk, maar we moeten ook niet het onmogelijke doen, waarbij dat al richting pesterijen of zo gaat. Dat lijkt me niet de bedoeling te zijn. Ik denk dat we vooral harten moeten winnen voor de goede zaak en een beetje ons verstand moeten gebruiken wat dit betreft.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik kijk ernaar uit om komende zomer op een festival te kunnen klinken op het gezond boerenverstand, met een lekkere pannenkoek of een wafel, we zien wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de mogelijke opschortende voorwaarde voor asbestattesten bij verkooptransacties – 638 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over asbestsluikstorten en het asbestattest – 668 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Gweny De Vroe

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Ik zal het zo kort mogelijk proberen houden, ook omdat ik nu plots zin heb in pannenkoeken, wafels en frisse pintjes.

Het asbestattest is zowel vorige week als woensdag al aan bod geweest. Door het feit dat we sinds 23 november, dus zes dagen geleden, die verplichte aflevering van het attest hebben bij de verkoop van een woning, is deze vraag wel zeer actueel, en nog altijd wel nuttig om te stellen. Want er leven nog altijd heel veel vragen op het terrein.

Het probleem is gekend. Het asbestattest wordt ingevoerd, alleen verloopt het certificeren van erkende deskundigen nogal moeizaam. Volgens de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) zijn er minstens zeshonderd deskundigen nodig om te kunnen werken. Er waren er vorige week een kleine driehonderd. Als ik nu de website van de OVAM bekijk, zitten we daar al net iets over. Alleen krijgen wij ook gesignaleerd dat dat vaak geen voltijdse asbestdeskundigen zijn. Het is dus een illusie om te denken dat die zitten te wachten op werk. Uit de belrondes blijkt dat als er nu gevraagd wordt naar een asbestattest, er daar ergens in het voorjaar werk wordt gemaakt bij heel wat bureaus. Februari en maart worden vaak geciteerd als periode, en we zitten met negentigduizend verkooptransacties in Vlaanderen per jaar. Dus de vraag naar asbestattesten zal bijzonder groot zijn.

Tegelijk horen we signalen over oplopende prijzen voor attesten. Schaarste creëert waarde, dat geldt ook in dit geval. Uw bedoeling was dat het attest rond de 500 euro zou kosten, ondertussen horen we verhalen over attesten die meer dan 1000 euro kosten. Er is een vrije prijszetting in dezen, en misschien zou het nuttig zijn om daar wat meer regel in te brengen.

Tot slot is er de discussie over het voorstel van de Confederatie van Immobiliënberoepen (CIB), en ook van de voorzitter van deze commissie, om met opschortende voorwaarden te werken bij verkooptransacties. Dat zou eigenlijk wat ademruimte kunnen geven aan diegenen die aan de verplichting moeten voldoen. Minister Diependaele heeft vorige week al geantwoord dat daar eigenlijk nu al op een creatieve manier kan worden gewerkt met die periode tussen compromis en het verlijden van de akte, maar daar is allicht het laatste woord nog niet over gezegd.

Vandaar een aantal vragen, minister.

Hebt u zicht op de drukte en de behandeltermijn van de aanvragen tot certificering bij de certificatie-instellingen? Welke is de gemiddelde termijn van behandeling tussen de aanvraag en het verkrijgen ervan? Hoe verloopt dat met die verschillende instellingen die daarvoor moeten instaan? Er is er eentje die het zeer druk heeft, en blijkbaar andere minder.

Hoe kijkt u naar de kostprijs van het attest? Op welke manier wordt het gemonitord, en op welke manier kan men ervoor zorgen dat we bijvoorbeeld een prijsvork kunnen hanteren per vierkante meter, zodat er wat zekerheid komt voor de aanvragers van het attest, en misbruiken voorkomen worden?

Het aantal asbestdeskundigen dat slaagt voor zowel theorie als praktijk is op zich vrij goed. Alleen wordt de stap naar effectief aan de slag gaan met certificatie vrij beperkt gezet. De OVAM is bezig om daarop te werken, maar op welke manier kan dat nog versneld worden? De OVAM zegt zelf dat er zeshonderd deskundigen nodig zijn. We zitten net over de helft, heb ik begrepen. Het is dus tijd om nog een tandje bij te steken bij de OVAM, denken wij dan, ook wat de organisatie van examens betreft. Dus graag ook daar een stand van zaken. Op welke manier kunt u daar het aantal geslaagde asbestdeskundigen omhoog krijgen?

Tot slot over die opschortende voorwaarden: hoe kijkt u daarnaar als oplossing? Is dit volgens u haalbaar? Minister Diependaele gaf een creatievere piste aan in de plenaire vergadering van vorige week. Hoe kijkt u daarnaar, en op welke manier is dat haalbaar en juridisch correct?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, mijn vraag gaat vooral over het asbestsluikstortdossier, waarover het weekblad Knack vorige week berichtte. Het was een beetje cynisch, want net op de dag dat het asbestattest ingevoerd werd, vorige week woensdag, blijkt dat Vlaanderen vergeven is van de asbeststorten. Een

beperkt onderzoek van Knack laat zien dat er minstens 216 asbeststorten in Vlaanderen te vinden zijn. Minister, ik heb zelf eens wat rondgebeld naar enkele gemeenten en ze erkennen inderdaad dat ze, vooral dit jaar, toch al een aantal storten hebben opgeruimd. Het onderzoek van Knack beperkt zich tot enkele tientallen gemeenten, maar het zijn er dus veel meer dan hier naar voren geschoven wordt.

Ik wil niet te veel ingaan op anekdotes, maar moet toch wel zeggen dat ik er zelf heel wat gezien heb op wandelingen die ik de voorbije jaren gemaakt heb. Het is dus toch wel een probleem dat we niet mogen onderschatten.

Ik heb daarbij de volgende vragen, minister.

Hebt u zicht op het totaal aantal asbestsluikstorten in Vlaanderen? Zo niet, bent u van plan om dit beter te monitoren? Blijkbaar waren de gemeenten waarnaar ik belde niet verplicht om dat aan iemand door te geven. Het stort werd opgeruimd, of niet, en daarmee was de kous af voor de betreffende gemeenten.

Wat wilt u doen om dit probleem bij de wortel aan te pakken?

Mijn laatste vraag sluit aan bij de vraag van collega Bothuyne. Vorige week woensdag werd het asbestattest officieel ingevoerd in Vlaanderen. Dat is een goede zaak. Hoe voorkomen we dat een strengere aanpak rond asbest aanleiding geeft tot meer illegaal stortgedrag?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Voor ik inga op de vragen, wil ik even de actuele cijfers meegeven. Er waren gisteren, op 28 november, in totaal 1148 mensen die de verplichte opleiding gevolgd hebben. Hiervan zijn er 558, ongeveer de helft, geslaagd voor het examen. Van deze mensen zijn er nu al 359 gecertificeerd als deskundige; zij kunnen dus attesten opmaken. Dit aantal groeit elke dag aan.

De OVAM verleende tijdig aan vier verschillende certificatie-instellingen een erkenning. Elke kandidaat-asbestdeskundige die slaagt voor het examen krijgt de informatie over deze vier instellingen en vindt de contactgegevens ook terug op de website van de OVAM. Het was dus ook voor de OVAM een verrassing dat de kandidaat-asbestdeskundigen zich voor hun aansluiting hoofdzakelijk tot een van deze vier bleken te richten, temeer omdat de andere instellingen een even snelle certificatieprocedure en een zelfs concurrentiëler aansluitingstarief aanbieden. De OVAM heeft na deze vaststelling in samenwerking met de examenbeheerder in de communicatie naar de geslaagde kandidaten gewezen op de tijdelijk langere wachttijden bij die ene instelling en de beschikbaarheid bij de andere drie instellingen. De instelling met de langere wachttijd is gestart met het tijdelijk stopzetten van nieuwe aansluitingen wegens de oplopende wachttijd. Deze aanpak wierp de voorbije week al vruchten af, want het aantal nieuwe deskundigen per dag groeit exponentieel aan.

De kostprijs bestaat hoofdzakelijk uit twee onderdelen: het luik expertisekost en het meer variabele luik gelinkt aan de laboanalyses. In een niet-gerenoveerde woning waarin veel asbestverdachte toepassingen aangetroffen worden, kan de kost voor dit tweede luik natuurlijk hoger oplopen. We monitoren de prijzen en we zien dat 90 procent van de eengezinswoningen in de vork tussen 350 en 750 euro, exclusief btw, valt. In de huidige context van een opstartende marktwerking zijn de gehanteerde tarieven voor de opmaak van een asbestattest marktconform. Op basis van de ervaringen met de marktopstart van het energieprestatiecertificaat (EPC) destijds, verwachten we ook voor het asbestattest een daling in de tarieven naarmate de sector zich efficiënter en concurrentiëler heeft georganiseerd. Ook innovaties inzake laboanalyses kunnen tot een daling van de tarieven leiden. De

OVAM heeft de opdracht om deze evoluties goed te bekijken. Als er anomalieën zijn, zullen we wel moeten tussenkomen in de marktwerking. Ik denk dat dat wel heel duidelijk is. Ik doe dat natuurlijk het liefst niet, maar als we zien dat er anomalieën zijn of als het echt de pan uit swingt, dan zullen we daar als overheid in moeten tussenkomen.

Dan kom ik aan de vraag over het aantal asbestdeskundigen dat zowel voor theorie als praktijk slaagt. Ik heb daar naar een aantal zaken verwezen, ook naar de laatste recente cijfers. De sectorfederatie Fedasbest was hierin duidelijk. Het is een economische wetmatigheid dat het aanbod de marktvraag volgt. Concreet startte deze marktvraag erg laat, nauwelijks twee, drie weken voor de invoering van de verplichting. In de twee maanden daarvoor was de vraag zo laag dat veel geslaagde asbestdeskundigen de investering in de certificatie, het materieel en het contracteren van medewerkers uitstelden omdat de vraag zo laag bleek te zijn. Het is pas een paar weken geleden dat eenieder wakker geworden is. Via de OVAM hebben we ook een lijst beschikbaar gesteld met meer dan honderd deskundigen die op korte termijn nog ruimte hebben in hun agenda. Zoals ik gezegd heb, komen er elke dag deskundigen bij, soms zelfs tientallen per dag.

De OVAM staat, zoals u terecht zegt, enkel in voor het examen en het toezicht op de door haar erkende certificatie-instellingen. Het zijn de instellingen die verantwoordelijk zijn voor het organiseren en de kwaliteit van de verplichte opleidingen en de kwaliteit van de afgeleverde asbestattesten. Er zijn vier erkende instellingen, wat op dit moment meer dan voldoende is voor het aanbod en de capaciteit. Verwijzend naar mijn eerder antwoord zijn er ook acties genomen door de OVAM om de onverwachte, onvoldoende spreiding aan te pakken. Wij zullen daar zeker ook op toezien, zodat het aantal deskundigen stelselmatig blijft stijgen.

Om een verbintenis onder een opschortende voorwaarde aan te gaan, moet deze afhangen van een toekomstige en een onzekere gebeurtenis. De vergelijking met het blanco bodemattest kan in dezen niet gemaakt worden, aangezien de voorwaarde hier niet afhangt van het behaalde resultaat van het asbestattest. Een blanco asbestattest bestaat niet en de finaliteit van een asbestattest is sterk verschillend van een bodemattest: het is zelf een onderzoeksrapport en geen verwijzing naar onderzoeken in de databank. Een asbestattest kent ook geen concept van asbestvrij als equivalent van 'geen vervuiling vastgesteld', enkel het concept asbestveilig of niet.

Het afsluiten van de voorlopige overeenkomst zonder aanwezigheid van het asbestattest is juridisch inderdaad nog altijd mogelijk mits melding 'nog geen asbestattest beschikbaar of overgemaakt'. Dat gaat dan over het compromis. De consequentie is uiteraard dat de koper dan het recht heeft om in de periode tot de authentieke akte de nietigheid te vorderen als die daar reden toe ziet. Bij het verlijden van de authentieke akte moet natuurlijk het attest beschikbaar zijn en met de nodige referenties opgenomen worden in de akte tezamen met de melding dat de koper verzaakt aan de nietigheidsvordering. Deze werkwijze biedt mogelijkheden tot uitstel in het bekomen van het asbestattest als koper en verkoper zich in deze werkwijze kunnen vinden. Mijns inziens zou ook bij een opschortende voorwaarde de koper zich het recht moeten kunnen voorhouden om af te zien van de aankoop op basis van de inhoud van het attest, dus in de praktijk komen beide zaken op hetzelfde neer.

Het vaststellen en opruimen van sluikstorten is een lokale bevoegdheid. Dat was een vraag van collega Danen. Er bestaat geen centraal register dat alle sluikstorten registreert. Het aantal sluikstorten met asbestafval in, is verwaarloosbaar ten opzichte van het totale aantal sluikstorten, maar elk asbestsluikstort is er natuurlijk één te veel. Ik voorzie daarom via de OVAM kosteloze opleidingen voor lokale toezichthouders over hoe zij met asbestincidenten kunnen omgaan, ook omgaan

met asbestsluikstorten. Ze zeggen dat er geen centraal register bestaat voor alle sluikstorten, maar aangezien ze zeggen dat het aantal sluikstorten met asbestafval verwaarloosbaar is, veronderstel ik dat ze daar wel een lijst of een soort register van hebben. Dat moet ik eens navragen bij de OVAM, maar gezond boerenverstand zegt van wel, maar je weet nooit.

De burger kan via het recyclagepark kosteloos van zijn asbestcement af geraken, dus voor mij zijn er geen excuses om dit dan ergens te gaan sluikstorten. Daarnaast heb ik het mogelijk gemaakt dat de burger tegen sterk gesubsidieerd tarief asbestcement aan huis kan laten ophalen. Zo maken we de drempel om van asbestcement af te geraken zo klein mogelijk. Bij dezen heb ik in dat kader ook een primeur voor u: via de OVAM vernam ik dat ook de laatste twee gemeenten een subsidieaanvraag indienden om de inzameling van asbestcement voor hun burgers mogelijk te maken. Zo zitten we nu aan 100 procent van de Vlaamse gemeenten. Dat is heel goed nieuws voor de bewoners die daar gebruik van kunnen maken.

Ik zie het asbestattest als een belangrijke kwalitatieve gids voor de burger, die deskundig informeert over welke materialen in het gebouw asbest bevatten, in welke staat deze verkeren en of er blootstellingsrisico's aan verbonden zijn. Het asbestattest leidt de burger net toe naar oplossingen: het informeert de burger hoe asbestmaterialen het best verwijderd worden of waar men ermee terecht kan, zoals in het recyclagepark of via de ophaling aan huis. Als men het niet zelf kan of mag verwijderen, biedt het attest ook inzicht over welke asbestprofessional het best wordt ingeschakeld. Het attest neemt dus net heel veel onwetendheid weg en helpt de burger om de correcte aanpak te hanteren voor het verwijderen van eventueel aangetroffen asbest. Als koper wil men weten of er asbest aanwezig is of niet en wat men kan doen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Minister, dank u wel. Uiteraard stelt niemand in vraag dat we keihard moeten werken om asbest zo snel mogelijk uit de wereld te helpen. Het attest moet daar een hulpmiddel bij zijn. Ik ben blij dat het aantal deskundigen stijgt. Er zijn er nu 359 volgens het laatste cijfer. De OVAM geeft zelf aan dat er minstens 600 nodig zijn om een goede markt te hebben. Ik hoop dus dat er de komende dagen en weken tientallen of zelfs honderden bijkomen want anders blijven veel kopers op hun honger zitten en vooral op een wachtlijst staan. Ik denk dat we dit van heel nabij moeten opvolgen, minister. Op welke manier en op welk moment voorziet u een evaluatie en monitoring van de situatie op het terrein, zowel voor wat betreft het aantal deskundigen als het aantal afgeleverde attesten per deskundige?

Zoals ik zei, zijn er logischerwijze deskundigen die dat niet voltijds gaan doen want heel veel deskundigen zijn bijvoorbeeld ook actief rond EPC's, waar ook al heel veel vraag naar is wegens de regelgeving die we vanuit dit parlement hebben gecreëerd. Als we regelgeving creëren, moeten we ervoor zorgen dat die op het terrein kan worden gehaald en gehandhaafd. Dus hebben we genoeg deskundigen nodig. Het is jammer dat de OVAM zo laat is gekomen met haar campagne om opleidingen te voorzien en certificering op te starten. Dat had veel vroeger en veel beter gekund en we hadden deze situatie kunnen vermijden.

Ik ben ook blij met uw toezegging om eventueel tussen te komen als we zien dat er rond de prijszetting een aantal zaken fout gaan. Ik heb gezien dat heel veel deskundigen werken met een vierkantemeterprijs. Ik denk dat dat een heel correcte manier van werken is. Grotere woningen vergen een groter onderzoek en dus meer werk. Ik denk dat een prijsvork in die vierkantemeterprijs een heel nuttige manier zou kunnen zijn om de markt te reguleren. Maar laat ons dat ook een element van de opvolging noemen.

Dus blijft de vraag: wanneer verwacht u een eerste evaluatie van de OVAM zodat we eventueel kunnen bijsturen? Voorziet u nog een overleg met bijvoorbeeld de Confederatie van Immobiliënbereopen en de notarissen om te zien op welke manier dit op het terrein verloopt?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik ben blij te horen dat nu alle gemeenten zich hebben aangesloten bij een of andere maatregel om asbest op te ruimen en dat inwoners op een goedkope manier zich van bepaald asbestafval kunnen ontdoen. Op zich is dat heel goed nieuws.

We moeten niet naar het verleden kijken maar naar de toekomst. In het verleden was ik een erg pleitbezorger van zo'n attest. Ik heb ook verschillende keren gevraagd naar de opleidingen, maar zoals zo vaak, is het pas als het water echt aan de lippen staat, dat men inziet dat men misschien wat moet bijsturen op dat vlak. Dat is geen opmerking naar u, minister. Ik hoor dat de asbestdeskundigen de laatste weken gigantisch veel werk hebben en de maanden ervoor heel weinig, maar we weten toch al een jaar of twee dat het asbestattest eraan komt. Soit.

We moeten naar de toekomst kijken. Ik wil daarbij nog opmerken dat er nu een probleem van kwantiteit is rond de attesten. Hoe het met de kwaliteit zit, weten we niet. Het is ook mijn vraag om dat goed te monitoren en misschien een voorbeeld te nemen aan de goede praktijken van de energieprestatiecertificaten want daar was in de beginjaren ook wel wat gedoe rond. Er waren wat cowboys op het veld, en die zullen er vandaag allicht ook zijn bij de asbestattesten. Ik denk dus dat het goed is om de kwaliteitsmonitoring echt wel goed in de gaten te houden en op te zetten. Hoe gaat u dat doen?

Wat betreft de asbeststorten is er natuurlijk geen enkele reden, noch een goede, noch een slechte, om iets te storten, wat dan ook. Zeker asbest mag niet worden gestort, maar geen enkel materiaal zou mogen worden gestort. Ik zie wel een probleem. Als mensen met een gedumpt asbeststort op hun domein te maken krijgen, op een stukje landbouwgrond of een bos, worden zij zelf verantwoordelijk voor de sanering als de dader niet wordt gevonden. Dat geeft soms problemen. Er is een geval in een Limburgse gemeente waar dergelijke asbeststorten jarenlang blijven liggen omdat de eigenaar niet wil saneren en de gemeente het ook niet doet. Vervolgens gebeurt er niets. Wilt u aan dat probleem misschien proberen te verhelpen? Ik weet dat u wellicht met veel grotere problemen wordt geconfronteerd, maar als mensen gaan wandelen of als kinderen spelen in de bossen, is het toch onaanvaardbaar dat er asbeststortplaatsen zijn. Ook al zijn ze niet zo groot in aantal, elk asbeststort is er een te veel.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Dank u, voorzitter. Het is goed dat hier aandacht voor is. We weten dat we hier, in deze commissie en over al de partijen heen, iets willen aan doen en dat asbest moet verdwijnen in het belang van de gezondheid van iedereen. Maar de praktijk is nog wat anders. Ik ben het niet eens met u, minister, als u zegt dat de nulscore van het bodemattest van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij niet te vergelijken is met het asbestattest. We moeten ervan uitgaan dat de Vlaming vrij creatief is. We merken ook dat bij de verkoopprijs van huizen de vraagprijs ruimschoots overschreden wordt met 10 tot 15 procent, dus dan vallen die kosten van 1000 of 1500 euro goed mee. De vraag is dan hoe die attesten opgemaakt worden. Er is al duidelijk aangegeven dat er te weinig gediplomeerde mensen zijn en die doen dan ook al vaak EPC-attesten. Dus daar zijn de nodige problemen. Ik denk dus dat we moeten opletten dat we in de toekomst geen grote problemen in de immobiliën krijgen en dat we, ondanks de attesten, toch geen

woningen met asbest gaan krijgen. Een attest is tien jaar geldig maar de attestverleners geven toch geen garantie dat er geen asbest aanwezig is. Het is allemaal een beetje diffuus en vrij ingewikkeld. Ik ben dus benieuwd hoe het gaat worden afgehandeld. Ik ben niet zeker dat dat allemaal op een correcte manier zal verlopen.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Dank u wel, voorzitter, en collega's voor de vraagstelling. Het voelt een klein beetje aan alsof je voor een school werkt, tegen een deadline aanloopt en dat de spanning stijgt. De afgelopen drie weken hebben we hier het asbestattest al een aantal keren besproken, zowel in de plenaire als in de commissie. En het zat er, zoals collega Danen net aangaf, al een tijdje aan te komen. Collega Bothuyne, u zei dat ze niet op werk zitten te wachten. Maar er is wel een periode geweest dat de controleurs zaten te wachten op werk en dat het gevoel van urgentie er blijkbaar niet was. Het is een spijtige vaststelling, en natuurlijk heel erg menselijk, maar dat maakt de bezorgdheden niet minder terecht. Op dit moment zijn de wachttijden lang. Het is spijtig dat men dat had kunnen voorzien maar het is wat het is. Het is nodig om de situatie in de praktijk op te volgen. De wachtlijsten en de overdreven prijzen voor de diensten kunnen een probleem zijn en er gaat nood zijn aan meer asbestkeurders, aan een performant systeem om ze te contacteren, om binnen afzienbare tijd gekeurd te geraken en aan een snelle en betaalbare levering van de diensten. Maar ik ben ervan overtuigd, minister, dat, zoals u ondertussen al een paar weken aangeeft in de commissie, u en de OVAM dit goed opvolgen. Het sluikstorten van asbest, waar collega Danen het terecht over had, is absoluut problematisch en een zeer kwalijk gegeven. Ik denk dat we het daar allemaal over eens zijn. De aandacht qua asbestattesten gaat, zoals ik twee weken geleden aangaf bij de eerste bespreking in de commissie, hoog moeten blijven voor fraude en misdrijven, als we die opruim vlot willen laten verlopen.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik wil zelf mijn opmerking van twee weken geleden herhalen. Ik heb van een aantal nieuwe asbestdeskundigen vernomen dat er een en ander schort. Ten eerste qua inhoud van de opleiding waar de praktijkervaring ontbrak en ook qua procedure. Daar zou vanaf de wens om de opleiding te volgen tot het effectief behalen van het attest veel te veel tijd over gaan. Ik vraag u om dat toch even verder te onderzoeken. Verder blijf ik, zoals ik zei in mijn pleidooi van de vorige plenaire vergadering, voorstander van een, weliswaar tijdelijke, opschortende voorwaarde. Ik geef u uiteraard gelijk als u zegt dat er een aanzienlijk verschil is tussen een blanco bodemattest en een asbestattest, maar dat is, volgens mij, perfect oplosbaar met een opschortende voorwaarde waarin staat dat de nietigheid van het compromis kan wanneer asbest dringend dient te worden verwijderd of wanneer er maatregelen voor asbestverwijdering dienen te worden genomen. Ik verwijs daarmee naar de rode categorieën op het asbestattest. Volgens mij is dat perfect definieerbaar en biedt dat meer zekerheden in het kader van de verkoop, ook voor de verkoper, want nu is het alleen ontbindend vanwege de koper, wat niet eerlijk is.

Dan wil ik het over betaalbaarheid hebben, mijn derde opmerking. Initieel werd er eigenlijk de helft gecommuniceerd. Momenteel is het meer dan het dubbele in de praktijk. Ik vraag om dat goed in de gaten te houden en te evalueren.

Het is belangrijk om met de immobiële sector en het notariaat verder in overleg te gaan om hier een tijdelijke oplossing te krijgen. Dit zijn mijn bijkomende vragen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: De procedure voor de wachttijden waar u naar verwees hebben we de voorbije week maximaal verkort. De certificering van deskundigen loopt ook sneller.

De opschortende voorwaarde hebben we ook bekeken. De federatie van de notarissen is daar tegen. Met CIB blijven we in overleg, we zien ze al morgen.

Wat de kostprijs van het attest betreft, rekent de OVAM inderdaad met 400 euro. Ik zou bij dezen de sector willen oproepen om te sensibiliseren, zo niet moet ik ingrijpen. En dat is natuurlijk niet de bedoeling. Men zegt mij dat het over vraag en aanbod gaat en dat ik nog eventjes moet wachten. Bij de EPC was dat ook zo. We zullen nog even wachten, maar we monitoren het goed en we zullen dat ook evalueren. De prijs moet zich zetten rond die 400 euro.

Ik wil ook meegeven dat de OVAM alles heeft voorbereid zoals dat moest worden voorbereid, collega Bothuyne. De marktvraag is gewoon heel laat gekomen. In juli 2022 waren er bijvoorbeeld al deskundigen, maar die hadden geen werk want de kopers wilden nog geen attest. Het eerste attest is in september 2022 afgeleverd, zegt men. In de eerste week van oktober 2022 waren de agenda's nog leeg. Ik zou niet zeggen dat de OVAM laat was, dat denk ik niet, maar ik denk dat de marktvraag te laat gekomen is. We zien nu pas de laatste weken dat er een gigantische toevloed is. Zoals uit de cijfers die ik heb meegegeven blijkt, komen er elke dag deskundigen bij. Wat de prijs betreft, houden we dat in het oog. We zullen het evalueren en monitoren en tussenkomen als we zien dat zich dat niet zet. Vandaar ook mijn oproep naar de sector om goed naar die richtprijs van 400 euro te kijken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Dank u, minister. Het is goed dat u gaat monitoren. Het is goed dat u overlegt met CIB en met de notarissen. Zij zijn diegenen die in de praktijk de eerste gevolgen ondervinden van het al dan niet goed verlopen van de implementatie van de regelgeving rond het asbestattest. Het is belangrijk om na twee of drie maanden een stand van zaken op te maken, minister, en eventueel bij te sturen. Het is belangrijk dat er een duidelijke deadline is.

Als we de sector van de deskundigen vragen om zich te schikken naar wat u zelf aangeeft – die 400 of 500 euro als richtprijs die in de praktijk vaak het dubbele is – en de wachtlijsten die er in de praktijk blijkbaar wel zijn en die hopelijk over twee of drie maanden zijn weggesmolten, dan kunnen we – na een evaluatie – van een geslaagde introductie van een beleidsinstrument spreken. Zo niet moet er snel worden bijgestuurd, in overleg met de sector. Dit wordt vervolgd.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Er zijn de laatste jaren al heel veel asbestdossiers op de agenda van deze commissie gekomen. Wat me vaak opvalt is dat mensen en organisaties niet altijd weten waar ze terecht kunnen als er een probleem is. Ik wil nogmaals mijn pleidooi herhalen om ergens een meldpunt of een telefoonnummer of een asbestloket te installeren waar mensen rond asbest hun vraag kunnen stellen. Dat kan heel ruim gaan, maar dat kan bijvoorbeeld ook gaan over de asbestattesten. Ik kan me best voorstellen dat, zoals u daarstraks zei, er ook wel cowboys op de markt zullen komen. Gelukkig zullen de meeste mensen te goeder trouw zijn. Maar als je met een slecht asbestattest geconfronteerd wordt, dat niet oké is in de éne of de andere richting, waar moet je dan terecht? Mensen weten dat niet. Het is belangrijk dat we een meldpunt, een telefoonnummer of een loket in de markt proberen te zetten.

Ten slotte merk ik dat er over het attest een sereen debat wordt gevoerd. Dat is zeer belangrijk. We moeten goed voor ogen houden dat een asbestattest geen pestmaatregel of een pestattest is, maar een maatregel waardoor kopers geen kat in een zak kopen. Zo weten ze wat ze kopen. En verkopers laat het toe om een eerlijke en juiste prijs te bepalen. Dat is het belangrijkste bij die attesten. Het is

ook het verhaal dat we moeten blijven vertellen. Maar we moeten natuurlijk wel zorgen dat er voldoende kwantiteit is, maar vooral ook voldoende kwaliteit.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Harry Potterevenement in het domein Groenenberg van het Agentschap voor Natuur en Bos in Sint-Pieters-Leeuw – 650 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, sinds begin deze maand en in principe tot februari van volgend jaar loopt er in het domein van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) Groenenberg in Sint-Pieters-Leeuw, op de grens met Lennik, een evenement getiteld 'Harry Potter: A Forbidden Forest Experience'. Over de kwaliteit van het evenement ga ik me niet uitspreken. Ik ben nog niet op bezoek geweest tijdens de openingsuren. Het is echter een evenement – en dat is op zich toch al opvallend – waarvoor in het weekend de prijzen voor volwassenen oplopen tot ongeveer 50 euro. Met andere woorden: dit is een bijzonder duur commercieel evenement, waarvoor het ANB een terrein ter beschikking stelt dat in principe een natuurpark zou moeten zijn. Het laat toe dat men er installaties installeert die toch wel gigantisch groot zijn, met letterlijk kilometers kabel, een bijzonder groot aantal lichtpunten die tot middernacht blijven verlichten, geluidsinstallaties die tot middernacht blijven werken, en, naar wat een aantal van de omwonenden mij vertellen, minstens 9 permanent, 24 uur per dag draaiende dieselgeneratoren.

Eerlijk gezegd, dat lijkt op zich totaal te misstaan in een domein van het Agentschap voor Natuur en Bos. Dat heet niet voor niets zo. Het ANB heeft de taak de biodiversiteit in Vlaanderen te waarborgen en natuurwaarden te beschermen en te ontsluiten. Die negen dieselgeneratoren lijken me ook al niet heel koosjer op het vlak van de doelstelling om de broeikasgassen te verminderen in Vlaanderen.

Het bijkomende opvallende gegeven is dat het ANB vorige week in een reactie aan de krant De Standaard liet weten dat de vergoeding eigenlijk niet eens de kosten van het agentschap kan dekken, wat eigenlijk nogal absurd is als een ANB-domein beschikbaar wordt gesteld voor zeer commerciële en dus naar ik aanneem winstgevende activiteiten. Dit lijkt mij ook moeilijk te verenigen met wat er in het beheersplan van dit soort domeinen – en er is een beheersplan voor Groenenberg – zou moeten staan.

Minister, ik heb dus een aantal concrete vragen aan u. Wordt er, en wordt er in het algemeen vooraleer ANB-domeinen beschikbaar worden gesteld voor dit soort activiteiten, een impactstudie uitgevoerd naar de invloed van zo'n evenement op fauna en flora, die toch worden geacht daar beschermd te zijn? Als dat rapport er is, kunt u dat openbaar maken?

Er blijkt dat er bij de lokale besturen, en zeker bij de omwonenden, nogal wat weerstand bestaat tegen de omvang van dit evenement. Wat waren de bedenkingen van die lokale besturen? Is er overleg geweest, en werd er rekening gehouden met dat overleg?

Wat is precies de vergoeding die wordt betaald aan het ANB? Op basis van welke criteria wordt zo'n vergoeding berekend? Wordt er bijvoorbeeld ook rekening gehouden met het noodzakelijke herstel van onvermijdelijk door zo'n evenement

aangerichte schade aan natuur en biodiversiteit? Er is sprake van dat het evenement nog zou worden verlengd tot na 5 februari. Is dat de bedoeling?

Ik laat me vertellen dat het beheersplan blijkbaar in ruimte voorziet voor twintig evenementen per jaar in dit domein. Dit is al een evenement van vijf maanden, met duizenden bezoekers die over de vloer komen. Is het de bedoeling om nog bijkomende dergelijke grootschalige, langdurige evenementen te hebben op deze locatie, of in het algemeen op andere locaties van het ANB? Hoe is dat te verenigen met de opdracht van het ANB om in de eerste plaats de natuur- en milieuwwaarden en de biodiversiteit te beschermen?

Minister, dat zijn in een eerste ronde toch wel vragen die niet alleen ik stel naar aanleiding van deze concrete casus.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Het ANB meldt ons dat het dagelijks vragen krijgt om allerlei activiteiten in zijn domeinen te organiseren. Vaak hebben die een kleinschalig en lokaal karakter. Dat moet kunnen. We zien ook dat veel meer mensen daar behoefte aan hebben. Natuurlijk kan het niet overal. Maar daar waar het kan, en als het kleinschalig is en lokaal, zou ik zeggen dat het oké is. Soms worden aanvragen gedaan voor activiteiten die ook een commerciële finaliteit hebben. Voor alle events wordt hierbij een afweging gemaakt met de doelen rond natuurbehoud, maar ook met die van beleving. Beleving op een duurzame manier mogelijk maken in zijn domeinen, is ook een belangrijke doelstelling van het ANB.

Het Harry Potterevent is hier een uitzondering. Het organiseren van activiteiten gebaseerd op lichteffecten is populair. We kennen dit op verschillende plaatsen, bijvoorbeeld in het Rivierenhof in Deurne of in de Plantentuin van Meise. Het ANB heeft de buitengewone aanvraag in zijn globaliteit bekeken. Ten eerste is men gaan kijken naar alternatieven binnen zijn domeinen. De meeste domeinen hebben voornamelijk een beschermd natuurstatuut waar een dergelijke aanvraag niet goedgekeurd zou worden. Na onderzoek van verschillende alternatieven leek – binnen het patrimonium van het ANB – Groenberg wel geschikt. Dit is parkgebied en geen natuurgebied of natuurreserveaat. Vorig jaar vond er met Lampur reeds een event plaats. Hoewel Groenberg geen topnatuurlocatie is, wordt voor elke activiteit steeds nagegaan of er een evenwicht is tussen de aangeboden beleving en de aanwezige natuurwaarden. Het feit dat rond het park een verhard pad is aangelegd, dat er een eventplein aanwezig is en deze activiteit zich afspeelt op en langs het pad, maakt dat dit domein onder voorwaarden ter beschikking kon worden gesteld door het agentschap.

Men meldt mij ook dat het ANB een impactstudie heeft gemaakt. Ik zal vragen dat het agentschap u die studie overmaakt.

Reeds in augustus gaf het ANB aan de organisator een lange lijst met voorwaarden waaraan de activiteit moest voldoen om voor goedkeuring in aanmerking te komen. Samen met de specialisten van het ANB werd voor de plaatsing van de items – verlichting, geluid, attractie – telkens bekeken hoe eventuele schade aan de natuur kon worden vermeden. Beide documenten kunnen uiteraard ter beschikking worden gesteld.

De betrokken lokale besturen gaven eind augustus de toestemming voor dit evenement vanuit hun bevoegdheden. Daarbij werd op dat moment geen bedenking geuit. In de goedkeuring van Sint-Pieters-Leeuw wordt vermeld dat het evenement een positieve impact kan hebben op de lokale middenstand.

Op 26 oktober 2022, de week voor de opening van het evenement, ontving het ANB een schrijven van de gemeente Sint-Pieters-Leeuw waarin de bezorgdheid

werd geuit over mogelijke beschadigingen aan het park Groenenberg. Ik denk dat iedereen misschien een beetje verbaasd was dat het evenement zo groot was. Het ANB beantwoordde deze brief op 28 oktober 2022. In het antwoord werd verduidelijkt dat het ANB vooraf de nodige afspraken gemaakt heeft met de organisator om mogelijke schade zoveel mogelijk te voorkomen en indien er schade zou zijn dat de organisator die moet herstellen. Daarnaast werd ook verklaard dat experts van het ANB geen noemenswaardige schade aan het park verwachtten.

Zoals reeds gesteld, heeft het ANB geen commerciële finaliteit bij het ter beschikking stellen van zijn domeinen aan derden. Het ANB is hierin reactief en reageert dienstverlenend op de vragen van initiatiefnemers. Aan commerciële spelers wordt reeds enige tijd een bijdrage gevraagd. Die is onvoldoende om alle kosten rond deze werking te garanderen. Ik denk dan ook dat we dit moeten herbekijken.

De vergoeding voor dit event draagt wel bij tot de werking, zelfs in die mate dat het wellicht voldoende is om ook de ondersteuning van alle andere niet-commerciële belevingsactiviteiten in de regio te financieren. Het bedrag bestaat uit een vaste vergoeding van 50.000 euro en een variabele vergoeding tot 0,75 euro per bezoeker. Daarnaast krijgen de bezoekers ook de kans om de aanplant van een boom in de regio van Groenenberg te financieren. Er zullen naar schatting drieduizend nieuwe bomen geplant kunnen worden. Schade aan het terrein zal desgevallend door de gebruiker worden vergoed conform de contractuele bepalingen.

Dit is nog steeds geen commerciële vergoeding, dus de vraag kan zeker worden gesteld of geen hoger bedrag bedongen moest worden. De overheid mag gerust een beetje commercieel zijn. Zoals eerder gezegd, zal ik na dit event vragen om dat allemaal te herbekijken. Er is immers altijd geld te kort bij de overheid, we moeten dus eens nadenken over inkomsten. Ik zal vragen aan het ANB om een goed voorstel te doen.

Het contract voorziet een mogelijke verlenging tot 5 maart. Natuur en Bos moet uit deze activiteit leren. Ik heb een evaluatie gevraagd. Laat ons de evaluatie afwachten. Het is de bedoeling om de gebruikers van het park hierin te betrekken, uiteraard ook zij die kritische bedenkingen hebben geuit. Nadien moeten we lessen trekken. Intussen blijft het agentschap erop toezien dat de afspraken, ook inzake de bescherming van de natuur, gerespecteerd blijven. Bij zo'n activiteit moeten de ambtenaren bekijken of het allemaal oké is, of de boel niet wordt afgebroken, bij manier van spreken. Dat moet allemaal worden doorgerekend. Zo slim zijn we bij de overheid nog niet. We moeten dat doen. Uit een eerste evaluatie samen met de betrokken diensten van de gemeenten bleken er zich tot op heden geen problemen te manifesteren.

Momenteel zijn geen soortgelijke evenementen gepland in domeinen van Natuur en Bos. Dit soort aanvragen blijft uiterst zeldzaam. Men gaat daar zeer omzichtig mee om bij Natuur en Bos. Dat is begrijpelijk. Ik wil daarbij wijzen op de veelheid aan aanvragen die het ANB ontvangt voor het organiseren van events. Steeds moet de impact op de natuur worden bekeken. Ik heb die vraag ook expliciet aan het ANB gesteld. Toch moet ook worden gesteld dat een extreem strenge beoordeling kan leiden tot het onmogelijk maken van tal van initiatieven. Er moet gewoon een goed evenwicht komen. De aanvrager moet op voorhand duidelijk maken wat hij wil zodat men achteraf niet verbaasd is over de omvang van de activiteit.

Ik stel vast dat een groot publiek vragende partij is voor een dergelijke vorm van natuurbeleving, en dit niet enkel in Groenenberg. Ik meen dat we heel selectief en voorzichtig moeten zijn met het toestaan van dergelijke events. We moeten kijken naar het natuurbeheerplan. Dit gebied ligt in een park en niet in een natuurreservaat.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Het zou er nog maar aan mankeren dat zoiets gebeurt in een natuurreserveaat.

Dank u voor het antwoord, minister. Ik hoor een ondertoon van reserve tegenover wat hier gebeurd is. Er is volgens u nood aan een verregaande evaluatie. Dat is terecht.

Bijkomend, als het ANB terreinen aankoopt, bezit en beheert, is dat voor beleving van natuur en niet voor pretparken. Daar zijn andere locaties voor, er zijn ook andere locaties voor Tomorrowland. Het is niet de taakomschrijving van Natuur en Bos om pretparken te runnen. Natuurbeleving aan de ene kant en aan de andere kant 24 op 24 draaiende dieselgeneratoren, dat begrijp ik echt niet. Er is een lijst van voorwaarden opgesteld, zegt u. Hoe kan men die lijst, die te maken zou moeten hebben met natuurbeleving, in vereniging brengen met de omvang van dit soort pretparkactiviteit? Paira Daiza, de Efteling: die dingen bestaan. Het is niet de taak van Natuur en Bos of het Vlaamse Gewest om terreinen aan te kopen om dit soort dingen te organiseren.

Wordt over die lijst met voorwaarden vooraf overlegd met de gemeentebesturen en met omwonenden? Zal de evaluatie gebeuren in overleg met hen?

Want het lijkt mij toch nuttig, wanneer men een beheerplan opmaakt voor dit soort van terreinen – en het zal wel zijn dat dit niet de meest zeldzame natuur in Vlaanderen is, maar dan is het eigenlijk al gewoon de vraag waarom ANB het in eigendom moet hebben –, dat er vooraf een grondig overleg gebeurt met al de mogelijke betrokkenen – omwonenden, gebruikers, natuurverenigingen en lokale besturen, zeker als men er dit soort van activiteiten in mogelijk wil maken. Want dat lijkt in dezen toch niet zo heel geweldig gebeurd te zijn.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Collega Tobback, bedankt voor uw vraag. Ik had eigenlijk bijna net dezelfde vraag schriftelijk ingediend. Minister, als ik het goed begrijp, dan is daar nauwelijks een vergoeding betaald, terwijl er bij de aanvraag van dit event een vergelijking wordt gemaakt met een soortgelijk event in Manchester waar er 200.000 bezoekers verwacht werden. Een eenvoudige rekensom leert me dan ook dat als er tussen de 25 euro en 50 euro aan toegangsgelden wordt gevraagd door die private organisator, er een opbrengst van 10 miljoen euro voor die activiteit wordt voorzien, waar nauwelijks voor wordt betaald, en waarvoor het ANB dan nog bijkomende inspanningen moet leveren, los van het feit dat daar mogelijk natuurwaarde werd aangetast. Dat is toch wel buiten proportie. Er is een toegankelijkheidsreglement in Groenenberg dat zegt dat de toegankelijkheid moet gegarandeerd worden. Men sluit dat park al af om 16 uur. Dit is toch wel een beetje van de pot gerukt.

Ik wil dan ook mijn bezorgdheid uiten bij dit event enerzijds, en anderzijds vragen, minister, welke vergunningen vanuit de natuur- en boswetgeving vereist zijn voor dit soort langdurige events. Is hier ook een afwijking op het soort besluit nodig? Want ik vraag mij af wat hier gebeurd is, en zou daar eigenlijk wel graag een duidelijk antwoord over willen.

De voorzitter: De heer Tiebout heeft het woord.

Jeroen Tiebout (N-VA): Minister, als inwoner van de gemeente en regelmatig gebruiker van het Daan Vervaetpad dat daar start aan de 'crème' – zo zijn we direct weer in de evenementiële sector – met zijn nog niet recycleerbare bakjes, zou ik u toch willen aanraden om het Agentschap voor Natuur en Bos even te bevragen over de al dan niet goedgekeurde evenementen die daar plaatsvinden,

want ik vrees toch dat men met het Harry Potterevenement net iets te ver is gegaan in de inschatting van de draagkracht van het park.

Ook al is het geen toppark, het staat wel op de Vlaamse Inventaris Onroerend Erfgoed, en het maakt deel uit van de natuurgebieden van het Agentschap voor Natuur en Bos. Het gaat ook verder in het domein van Gaasbeek, en dat werd recent nog maar heraangelegd. In die zin vind ik dat het Agentschap voor Natuur en Bos nog eens langs mag gaan om te kijken wat de impact daar net is.

Ik hoorde daarnet een collega zeggen dat we niet naar het verleden moeten kijken, maar naar de toekomst. Ik deel deels zijn mening. Ik denk dat we naar het verleden moeten kijken om eruit te leren voor de toekomst. Ik heb ook gesproken met de actiegroepen daar, en daar is eigenlijk maar één grote vraag, en dat is: betrek ons. Er zijn families bij die al meer dan 47 jaar het park en de natuur daar proberen te vrijwaren van de grootstedelijke druk. Hun vraag is eigenlijk heel simpel, en die vraag is al sinds begin oktober – denk ik, ik heb de mails hier bij, maar ik zal ze niet bovenhalen – om in december te kunnen samenzitten en een tussentijdse evaluatie te houden. Ze willen samenzitten, en op langere termijn kijken of dit soort evenementen nog thuishoort in Groenenberg.

De verwijzing naar Lampur gaat deels op. Dat is een veel kleinschaliger evenement. Men is daar niet tegen het houden van evenementen, maar ik vrees dat hier de draagkracht van het park wat overschreden werd.

Mijn vraag is dan ook zeer simpel: kunt u aan het Agentschap voor Natuur en Bos vragen om in de maand december samen te zitten? De vragen zijn hun welbekend. Ze zijn uitvoerig via mail doorgestuurd. Maar eigenlijk is de simpele vraag: betrek de mensen die al zo lang bezig zijn met dit park.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Bedankt, collega Tiebout. Ik zal dat sowieso vragen aan het ANB. Want u moet weten dat wij zelf niet op de hoogte waren, of ze hebben ons vooraf niet gezegd dat zij dat zouden toezeggen aan dat hele Harry Potter-event, en ze hebben niet gevraagd of we dat goed vinden of niet. We zijn vanuit het politieke kabinet dus niet betrokken. Het ANB heeft dat zelf gedaan, en men heeft ook zelf over de prijzen onderhandeld. Als ik het zou toelaten en ik zou over die prijzen onderhandelen, collega Tobback, dan zou ik toch iets meer vragen dan wat onze dienst is overeengekomen. Want dat is inderdaad schandalig weinig. Maar ik zal sowieso ook een tussentijdse evaluatie houden, zoals veel collega's hier in de commissie ook vragen. Er is ook de betrokkenheid van de actiecomités. Het ANB zegt ook dat het een impactstudie heeft gedaan, dus ik zal ook vragen dat we dat aan jullie overmaken.

Ik weet niet welke collega zei dat een afwijking van het Soortenbesluit niet nodig is voor dergelijke activiteit in parkgebied. Inderdaad, collega Tobback, parkgebied beheren behoort tot de taakstelling van het ANB. Maar ik denk dat we gewoon eens een goede evaluatie moeten afwachten. Ik ga zeker ook die tussentijdse evaluatie vragen bij het ANB. Als het dossier zelf bij mij op het kabinet was gekomen, dan had ik het niet toegestaan. Ik zal daar heel duidelijk over zijn. Ik had dat niet gedaan. Maar dit is niet politiek beslist. Het zijn de diensten die dat hebben beslecht. Het enige wat we nu kunnen doen, is een tussentijdse evaluatie maken, en vragen dat de buurtbewoners betrokken worden, net als de lokale besturen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Bedankt voor dat laatste antwoord. Ik denk dat dat stilaan duidelijk genoeg is. Ik apprecieer zeker dat het ook nuttig is dat er een duidelijk engagement is om tussentijds te evalueren, in overleg met alle

betrokkenen, te beginnen met de omwonenden. Ik denk dat velen daarnaar uitkijken, en ik kijk daar mee naar uit.

Ik wil toch nog een slotbedenking geven. Ik kijk ook erg uit naar de impactstudie en naar de rapporten van het ANB hierover. Maar als dit spijtige incident – ik kan het echt niet anders benoemen, het is een miskleun om dit toe te laten – ons één ding leert, dan is het dat er dringend nood is aan veel duidelijkere, hardere criteria over het gebruik van terreinen van het ANB. Er is heel duidelijk nood aan veel duidelijkere criteria. Het is totaal van de pot geruikt dat we elke dag opnieuw vaststellen dat het ANB geen geld heeft om bos aan te kopen, geen geld heeft om natuurreservaten aan te kopen, maar dan wel voor een appel en een ei terreinen ter beschikking stelt aan bijzonder winstgevende projecten.

Het ANB is geen toeristisch agentschap, het is een agentschap dat in de eerste plaats moet uitgaan van het aanbieden van natuurkwaliteit aan zoveel mogelijk mensen. En dat is hier heel duidelijk niet gebeurd. Ik roep u dus echt op om die evaluatie te gebruiken om duidelijker criteria op te stellen, minister, niet alleen voor Groenenberg maar voor alle vergelijkbare domeinen, die niet de functie hebben om pretparken te worden. En als ze dat wel moeten worden, dan hoeven ze ook niet in eigendom van het ANB te zijn. Dat agentschap dient daar niet voor.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het zogenaamde wasserijarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen van 6 oktober 2022 en de gevolgen ervan voor lopende omgevingsvergunningsdossiers – 673 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, op 6 oktober 2022 gaf de Raad voor Vergunningsbetwistingen het zogenaamde wasserijarrest. In dit arrest oordeelde de raad dat het MER-plichtig karakter (milieueffectrapport) van het project volgens een 'richtlijnconforme interpretatie' niet enkel geldt voor projecten waarvoor er een project-MER moet worden opgemaakt, maar ook voor screeningsplichtige projecten waarvoor er op het ogenblik van de aanvraag geen zekerheid bestaat dat er daarvoor geen project-MER moet worden opgemaakt.

De raad stelt in zijn arrest dat het 'no conflict of interest'-principe, voorgeschreven in artikel 9bis van de Project-MER-richtlijn, een algemene draagwijdte heeft. De bevoegde instanties moeten met andere woorden bij de uitoefening van 'alle taken' die uit de Project-MER-richtlijn voortvloeien, de objectiviteit in haar beoordeling garanderen en belangenconflicten vermijden.

Dit arrest wordt aangevochten in cassatie bij de Raad van State.

Minister, wat denkt u van dat arrest? Brengt het naar uw mening een decreetswijziging met zich mee?

De gemeenten en provincies vragen zich af wat men in tussentijd moet doen, in afwachting van de uitspraak in cassatie.

Moeten de deputaties voor lopende dossiers, waarin de 'richtlijnconforme interpretatie' van artikel 15/1 niet werd toegepast door steden en gemeenten, oordelen

dat deze niet bevoegd waren om een beslissing te nemen en de beslissing van het college van burgemeester en schepenen dienaangaande vernietigen?

Ik weet dat het departement hierover al heeft gecommuniceerd, maar men heeft de communicatie ook al wat aangepast. De vergunningverlenende overheden vragen duidelijkheid en een duidelijke instructie wat men hiermee moet doen. Vandaar deze kans om voor eens en altijd duidelijkheid te scheppen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Coenegrachts, u mag me ook altijd bellen. Dat weet u.

Het college van burgemeester en schepenen is in beginsel voor zijn ambtsgebied in eerste bestuurlijke aanleg bevoegd voor aanvragen van de gemeentelijke projecten en andere gevallen dan deze waarvoor de Vlaamse Regering of de bestendige deputatie bevoegd is, op basis van artikel 15 van het Omgevingsvergunningsdecreet.

Hierop wordt een uitzondering voorzien in het decreet als het schepencollege zelf initiatiefnemer en aanvrager is van het project en een milieueffectrapport moet worden opgesteld. In dit geval is de deputatie bevoegd, op basis van artikel 15/1 van het Omgevingsvergunningsdecreet.

Met deze laatste bepaling wou de decreetgever uitvoering geven aan de Project-MER-richtlijn, die vereist dat de MER-regelgeving op een objectieve en onafhankelijke wijze moet worden uitgevoerd.

De raad geeft in het arrest van 6 oktober 2022 aan artikel 15/1 van het Omgevingsvergunningsdecreet een richtlijnconforme uitlegging. Volgens de raad is artikel 15/1 van het Omgevingsvergunningsdecreet niet enkel van toepassing op projecten waarvoor een project-MER moet worden opgesteld, maar ook voor screeningsplichtige projecten.

Dit betekent dat als de gemeente zelf initiatiefnemer en aanvrager is van het project waarvoor een MER-screening is opgemaakt, zij haar eigen dossier niet zelf mag behandelen. Ze moet de aanvraag dan ook indienen bij de deputatie.

Ik verneem dat er cassatieberoep zou zijn aangetekend tegen dit arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen. De Raad van State zal zich dus finaal over deze kwestie moeten uitspreken. Zoals u weet, geeft de Raad van State vaak goede en juiste juridische adviezen waar men dan mee verder kan.

In afwachting van een uitspraak in cassatie door de Raad van State lijkt het mij veiligheidshalve aangewezen dat de vergunningverlenende overheden het standpunt van de Raad voor Vergunningsbetwistingen volgen.

Op de website van het departement werd een nieuwsbericht geplaatst over dit arrest met het advies naar lokale besturen om de richtlijnconforme interpretatie van de raad toe te passen in de vergunningspraktijk.

Dit heeft inderdaad ook gevolgen voor de deputaties die in graad van administratief beroep vaststellen dat het schepencollege ten onrechte de aanvraag in behandeling heeft genomen. De deputatie zal in opvolging van de rechtspraak van de raad dan in principe de onbevoegdheid moeten vaststellen, waarna de aanvraag opnieuw moet worden ingediend bij de correcte overheid.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dank u wel, minister. Het is heel duidelijk. Dat zal, zeker voor de lopende dossiers, wel wat chaos met zich meebrengen, maar

ik denk dat het belangrijk is dat men alleszins weet wat men met deze dossiers moet doen en hoe men die op de juridisch meest correcte wijze moet behandelen. Dat zal voor veel dossiers 'terug naar af' betekenen, maar het is wat het is. We wachten ook op de wijsheid van de Raad van State. Persoonlijk vind ik dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen een nogal ruime interpretatie geeft aan het artikel, maar ik schik me naar de wijsheid, vooral naar die van de Raad van State. Maar dat is voor later.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Ik kom ook graag even tussen bij deze interessante vraag van collega Coenegrachts. Het gaat inderdaad om een heel technische materie, maar uiteindelijk komt het erop neer dat sogent – stadsontwikkeling Gent – een vergunning aanvraagt bij de stad Gent, terwijl sogent voor 100 procent eigendom is van die stad Gent. De raad oordeelt dat de stad eigenlijk geen vergunning aan zichzelf kan verlenen. Dit is een praktijk die, denk ik, al lang bestaat en ook in verschillende steden bestaat. De uitspraak die we hier nu hebben, leidt eigenlijk wel tot praktische problemen. Minister, ik heb een bijkomende vraag voor u. Acht u het zinvol dat wij hier als decreetgever verduidelijking geven? Zo ja, in welke richting?

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (cd&v): Dank u, collega Coenegrachts, voor uw vraag. Het is inderdaad een arrest met zeer vergaande gevolgen, niet het minst voor de stad Gent. Maar eigenlijk worden alle lokale overheden hierdoor gevat. Ik stel, samen met de collega's, vast dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen meer en meer, ook in andere arresten, begint op te treden als een decreetgever eerder dan als een raad. Maar laten we uitspraak van de Raad van State in cassatie hierover afwachten.

Ik heb me eens geïnformeerd: het zou nog anderhalf jaar kunnen duren voor die uitspraak in cassatie er is. Tegelijkertijd zit je niet enkel met de stedelijke diensten, maar ook met alle verbonden rechtspersonen die hierdoor worden gevat. Er is een afspraak gemaakt tussen de stad Gent en de provincie om al die dossiers tot een goed einde te brengen, maar als elke gemeente voor al die dossiers moet aankloppen bij de provincie en als de provincie dan alles moet terugsturen naar de gemeenten wat volgens de provincie niet door haar behandeld moet worden, dan wordt het wel zeer complex als we het komende anderhalf jaar nog zullen moeten vullen met dat soort praktijken.

Vandaar mijn bijkomende vraag aan u, minister: hoe kunnen we ervoor zorgen dat de vergunningsprocedures in onze gemeenten met alle verbonden rechtspersonen die daarbij betrokken zijn, vlotter kunnen verlopen de komende maanden?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel. Ik ben het eens met de verschillende collega's. Ik denk dat we inderdaad eerst moeten kijken wat de Raad van State zal zeggen, want het klopt dat de raad toch ingaat tegen de bedoeling van de decreetgever, als je het advies en de memorie van toelichting leest over de bedoeling van de decreetgever. Misschien is het niet onverstandig dat het parlement een initiatief zou nemen om de regeling aan te passen, waarbij bijvoorbeeld de onafhankelijke rol van een gemeentelijke omgevingsambtenaar zou worden versterkt – want ik denk dat daar vooral kritiek op was – zodat deze in een grotere onafhankelijkheid kan oordelen over een MER-screening. Men zou ook een regeling kunnen invoeren waarbij de MER-screening gebeurt door de provinciale omgevingsambtenaar en waarbij daarna desgevallend de aanvraag wordt teruggestuurd naar het schepencollege. Ik denk dus dat er misschien twee opties zijn die door het parlement bekeken kunnen worden om aan de initiële bedoeling van de decreetgever tegemoet

te komen. Als de onafhankelijkheid van de gemeentelijke omgevingsambtenaar de bezorgdheid is, dan denk ik dat we daaraan moeten kunnen tegemoetkomen. Ik denk dat dat misschien een initiatief kan zijn voor de parlementsleden.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, we zullen inderdaad moeten wachten op het advies van de Raad van State. Ik voel ook dat veel collega's ermee bezig zijn en hier oplossingen voor zoeken. Ik neem de uitgestoken hand aan om daarna te bekijken hoe we tot een parlementair initiatief kunnen komen om dit eventueel te remediëren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over voedselstrategie – 691 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Vandaag werd de voedselstrategie gelanceerd met een voedseltop in Roeselare. De voedselstrategie is het werkstuk van een voedselcoalitie die er maanden aan gewerkt heeft. Een eindrapport over de voedselstrategie ligt nu voor. Minister, op basis van dit eindrapport stel ik u een aantal vragen.

In het eerste hoofdstuk wordt erkend dat een transitie van ons voedselsysteem nodig is en er wordt verwezen naar de Sustainable Development Goals (SDG's), de farm-to-forkstrategie, enzovoort. Deze kaders en strategieën bieden een houvast bij de richting waarin de ecologische en sociale transitie moet verlopen. Bij de volgende hoofdstukken in de strategienota, waar de vertaalslag naar concretere werkpaden in Vlaanderen wordt gemaakt, ontbreekt echter een concrete vertaling van de doelstellingen die opgenomen zijn in bijvoorbeeld de farm-to-forkstrategie, de Europese biodiversiteitsstrategie, het verdrag van Parijs, enzovoort.

In de commissie Landbouw antwoordde minister Brouns op mijn vraag over een toekomstvisie op landbouw dat de visie verder vormgegeven zal worden in de voedselstrategie die vandaag dus voorgesteld wordt. Een toekomstvisie voor landbouw is onlosmakelijk verbonden met het milieu- en natuurbeleid.

Minister, ik heb volgende vragen voor u als minister van Milieu en Natuur: In welke mate is de voedselstrategie van de Vlaamse Regering afgestemd op belangrijke andere wetgeving en visies die mee de visie op het landbouwbeleid en het milieu-beleid bepalen? Meer concreet, welke afstemming is er tussen het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), het mestactieplan (MAP), methaan en het pesticidebeleid? Bent u bij die afstemming betrokken geweest? Op welke wijze? Waar vinden we die afstemming terug?

Het huidige voedselsysteem heeft een grote impact op klimaat- en biodiversiteit, maar het is er ook afhankelijk van. Denk bijvoorbeeld maar aan de rol van bestuivers, de droogte- en waterproblematiek enzovoort. Hoe worden die thema's aangepakt in de strategie? Werd er een afstemming met het klimaatbeleid of het natuurbeleid doorgevoerd? Bent u bij die afstemming betrokken? Op welke wijze? Waar vinden we die afstemming terug?

Onze voedselconsumptie heeft een heel sterke impact op de bevolking, het klimaat, de biodiversiteit, de landbouwers, overzees, in het globale Zuiden. In welke mate

houdt de voedselstrategie hier rekening mee, en hoe zal Vlaanderen hier zijn verantwoordelijkheid in opnemen, in het bijzonder met betrekking tot de import van soja en het sluiten van nutriëntencycli op bedrijfsniveau?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: De Vlaamse voedselstrategie biedt een kompas om de komende jaren het voedselbeleid concreet aan te pakken. Dit raakt inderdaad aan verschillende milieu- en landbouwthema's. De voedselstrategie is evenwel geen gedetailleerd en uitgewerkt plan van aanpak voor al deze verschillende aspecten. De voedseldeals waarover nu en de komende maanden wordt onderhandeld, moeten net die aanpak concretiseren en in de praktijk brengen.

Het principe van ecologische draagkracht zit uiteraard verankerd in de Vlaamse voedselstrategie. Het is zelfs een van de vier pijlers. Bij de uitwerking van de verschillende werkpaden die hierin zijn opgenomen, moet dat principe worden geconcretiseerd op basis van de inzichten die dan gelden. Dat is ook de logica zelfde.

Wat de voedselstrategie in dezen betreft: u vraagt of ik betrokken was. Nee, ik was niet betrokken. Dat is ook niet bij de regering geweest. Het is van Minister Brouns. Ik stel voor dat u de vragen die u daaromtrent hebt, aan hem stelt. Ik denk dat alles rond het milieu duidelijk is. Ik ga ervan uit dat hij het beleid dat gevoerd wordt, ook meeneemt in zijn strategie.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik onthoud dat u niet betrokken bent bij de opmaak van die voedselstrategie. De minister gaf alleszins wel het antwoord op mijn vraag naar een visie op landbouw dat vervat zit in zijn voedselstrategie. Met andere woorden: voor hem is dat de richting om uit te gaan. Een van de belangrijke lijnen die de voedselstrategie mee zullen beïnvloeden, als dat uiteraard zijn vertaling is van zijn visie op landbouw, is het gemeenschappelijk landbouwbeleid en het plan dat Vlaanderen daarvoor heeft uitgewerkt.

Minister, twee weken geleden verklaarde u in deze commissie dat u de nieuwe plannen over het gemeenschappelijk landbouwbeleid nog niet hebt gezien. Vorige week verklaarde minister Brouns dat er drie weken geleden een aangepaste versie van de vertaling van het gemeenschappelijk landbouwbeleid naar een Vlaams plan ingediend is bij de Vlaamse Regering. Dat GLB heeft heel veel impact op de voedselstrategie maar ook op het natuur- en landbouwbeleid. Minister, is er intussen niet over de voedselstrategie maar over het GLB al overleg geweest tussen u en minister Brouns? Is er op basis van dat overleg een aangepaste versie naar Europa vertrokken waarover u het beiden eens bent?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mevrouw Schauvliege, u weet dat er heel veel opmerkingen waren op het GLB, ook vanuit mijn diensten. Het GLB werd door minister Brouns ingediend bij de Europese Commissie zonder dat wij daarbij betrokken waren. Er is al heel veel tamtam geweest over het feit dat onze diensten al bij de Europese Commissie waren geweest om te zien hoe ver we moeten springen voor een nieuw mestactieplan. Het kot was te klein. Ik ga niet herhalen welke lelijke woorden er toen gevallen zijn. Het ging gewoon over het eens aftoetsten hoe ver we moeten springen om de richtlijnen en de doelstellingen die alle ministers en alle regeringen in het verleden hebben goedgekeurd, te bereiken. Dat is het gevolg daarvan. Nu komt dat op mijn bord. Maar het kot was te klein. Het GLB is gewoon door minister Brouns ingediend bij de Europese Commissie. Nadien heeft hij dat doorgestuurd naar de Vlaamse Regering. Wij gaan daarover natuurlijk in overleg.

We weten allemaal dat er een passende beoordeling moet komen op het GLB. Het enige wat ik vraag, is dat er rechtszekerheid komt. Dat is belangrijk, ook voor de boeren. U weet dat ook, en ik denk dat collega Brouns het ook weet, maar ik zou dat nooit doen. Stel u voor dat ik dat zou doen met stikstof, dat ik de bezwaren zomaar allemaal over me heen zou laten gaan en dat ik dat zelfs niet naar de regering zou brengen. U moet zich dat voorstellen. Voor mij zijn stikstof en het GLB juist hetzelfde. Stel u voor dat ik met stikstof, ondanks de bezwaren, niet terug naar de regering zou gaan en gewoon alles zelf zou beslissen. Ik weet niet wat jullie denken, collega's, maar ik denk dat het kot te klein zou zijn geweest en dat mij nog lelijkere dingen gezegd zouden worden dan ik al heb moeten aanhoren. Dat doet mij pijn omdat het ook van coalitiepartners komt. Als mijn diensten in augustus of september voor het nieuwe mestactieplan gewoon zouden zijn gaan aftoetsen bij de Europese Commissie over hoe het zit? Stel dat ik een mestactieplan zou hebben gemaakt en dat ik daarmee ineens naar de Europese Commissie zou gaan en dan alles rondstuur naar de leden van de regering: ik denk dat het zo niet werkt.

Collega Brouns moet het zelf weten, maar als hij rechtszekerheid wil voor de boeren en als hij een passende beoordeling wil voor zijn GLB, dan denk ik dat het echt wel vijf over twaalf is om te horen wat de bezwaren van de verschillende diensten zijn, ook die van mezelf. Maar we zullen zien wat er uit het overleg zal komen. Maar ik denk dat het al ver gekomen is in dit land dat dat eerst naar de Europese Commissie gaat en daarna wordt doorgestuurd naar de leden van de regering. Ik zou het eens moeten doen met het mestactieplan of met stikstof! Zoals ik eerder heb gezegd, als ik een scheet laat, dan zegt men: "De patatten zijn op en we gaan geen frieten meer kunnen eten." Terwijl ik altijd de eerste ben die ja zegt aan lokale voedselvoorziening. Uiteraard, ja, we gaan hier in Vlaanderen voldoende groentjes, patatten en vlees hebben. Daar gaat de discussie ook niet over. Ik denk dat eenieder weet dat het daar niet over gaat en dat we de mensen echt wel nog voldoende voeding zullen geven.

Ik kan u meegeven wat de stand van zaken is over het GLB. Het is zeer belangrijk dat, zoals jullie weten, het GLB een passende beoordeling moet krijgen, zo niet is dat gewoon chaos organiseren. Daar pas ik voor.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, vandaag stelt minister Brouns een voedselstrategie voor waar u niet bij betrokken bent, een voedselstrategie die voor hem de visie op landbouw is. U verklaart hier net dat er geen overleg is geweest over het GLB en dat dat ingediend is bij Europa en dat u ook niet weet of het zal voldoen aan de opmerkingen die Europa heeft gemaakt en dus of Europa garanties zal bieden dat wij naar een milieuvriendelijke omgeving evolueren. Dat is zeer kwalijk. Dat is eigenlijk zeer ernstig. Opnieuw toont dat dat u en minister Brouns niet samen kunnen werken aan dossiers die betrekking hebben op landbouw, milieu en natuur. Op die manier gaan wij nooit tot een rechtszeker kader komen, noch voor de landbouwers, noch voor de natuur, noch voor het milieu. Ik roep u op: sla de handen in elkaar en zorg ervoor dat u binnen de Vlaamse Regering tot plannen komt die de Vlaming vooruithelpen, die de landbouwer vooruithelpen en die vooral onze natuur vooruithelpen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Parkendecreet – 695 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik heb een vraag over het voorontwerp van Parkendecreet, dat al een eerste keer is voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Dit heeft al een geschiedenis. In april 2021 lanceerde u een oproep voor nationale parken, waarmee zowel nationale parken als landschapsparken zouden worden gerealiseerd. Vlaanderen heeft daar een aantal criteria voor opgesteld. De nationale of Vlaamse parken moeten een natuurkern bevatten van 10.000 hectare, moeten voldoende robuust zijn en moeten uitzonderlijke natuur bevatten, die we dan op een duurzame manier kunnen beschermen. Bij landschapsparken lag de klemtoon veeleer op de landschapskwaliteit en de verschillende functies die in een gebied aanwezig zijn.

In september waren er dertien gebiedscoalities die een kandidatuur indienden voor erkenning tot landschapspark, en tien voor erkenning tot nationaal park. Uiteindelijk heeft een eerste jurering geleid tot zes kandidaten voor nationaal park en zeven kandidaten voor landschapspark. Er is dus een shortlist van dertien kandidaten. De bedoeling is om in 2023 te eindigen met een finale keuze van drie landschapsparken en vier nationale parken. Een aantal kandidaten hebben het dus niet gehaald in die eerste selectie, namelijk Grote Netewoud, Brugs Polderland, Demervallei en Rivierenland, maar ook Bulskampveld, De Merode, De Westhoek, De Wijers, Grenzeloze Getevallei en Kleine en Grote Nete werden niet geselecteerd.

Op 21 oktober keurde de Vlaamse Regering een eerste keer een voorontwerp van decreet betreffende Vlaamse parken en algemene landschapszorg goed. Dat was nauwelijks goedgekeurd of er kwam al onmiddellijk kritiek vanuit de hoek van de milieubeweging en lof van de landbouworganisaties. Voor de Vlaamse parken zouden de criteria in het voorontwerp minder streng zijn dan bij de eerste oproep. Dat gaat dan over oppervlakte en type beheer. Om het draagvlak te vergroten werden de ambities dus verlaagd, dit ten nadele van de ruimtelijke kwaliteit en kwantiteit. De landbouworganisaties loven dan weer de grotere inspraak van de lokale besturen.

Minister, u schermde er bij de lancering van de oproep mee dat u de internationale standaarden hanteert, maar nu blijkt dat er toch minimumvoorwaarden zijn bijgesteld. Het is een beetje een vreemde werkwijze om en cours de route de spelregels bij te stellen, zeker omdat er al gebiedscoalities kandidaturen hadden ingediend die niet werden geselecteerd op basis van criteria die nu zijn bijgesteld.

Een park moet in theorie 10.000 hectare aaneengesloten geheel zijn, maar er zijn uitzonderingen mogelijk. Militaire domeinen moeten niet voldoen aan de typenorm. Vooral, een gebied van type 3 zijn is nu ook al voldoende als criterium, in plaats van alleen te focussen op type 4-gebieden, gebieden met de hoogste natuurwaarden.

Ook de samenstelling van de gebiedscoalities, die moeten leiden tot parkenbureaus, is gewijzigd. In artikel 12, § 2, is vastgelegd dat de helft van de zitjes in het parkenbureau uit gemeenteraadsleden bestaat. De andere helft gaat dan naar de organisaties die beheers- en inrichtingsinspanningen op het terrein leveren. Het gewicht van de lokale besturen wordt dus heel wat groter, ten koste van organisaties die eigenlijk het werk op het terrein verzetten.

Minister, waarom werden deze belangrijke voorwaarden, die een bijstelling van de internationale criteria inhouden, aangepast? Wie was hier vragende partij voor? Zullen de internationale standaarden nog worden gehanteerd? Hoeveel gebieden komen op basis van de bijstelling in aanmerking voor de selectie als Vlaams park? Zullen de kandidaturen die in een eerste ronde eruit vielen, weer worden opgepikt? De impact van de lokale besturen is groot. Er is in een van de commentaren van de landbouworganisaties zelfs sprake van een vetorecht. Is daarmee de impact van de lokale besturen niet te groot geworden? Is dat niet net hetzelfde als vandaag? Met andere woorden: zullen het voorontwerp van decreet en de erin geformuleerde parkenbureaus leiden tot voldoende stimulans om daadwerkelijk tot realisaties op het terrein te komen? Hoe zult u garanderen dat dit voorontwerp van decreet ook daadwerkelijk leidt tot meer en betere natuur in die nationale parken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Het voorontwerp van decreet definieert de omvang van een gebied dat een uitzonderlijke natuurwaarde en een internationale uitstraling heeft. De oppervlakte van de natuurkern bij erkenning bedraagt minstens 5.000 hectare, na 24 jaar minimaal 10.000 hectare.

De internationale standaarden, waar u naar verwijst, betreffen de 75 procent op natuur in de natuurkern. Deze topnatuur kan eveneens gerealiseerd worden via natuurbeheerplan type 3. Desalniettemin wil ik natuurbeheerders sterk aanbevelen om maximaal in te zetten op natuurbeheerplan type 4, om redenen van duurzaamheid. In het bijzonder voor percelen die gehuurd worden door terreinbeherende verenigingen of voor private eigenaars kan een type 4 als te grote drempel worden beschouwd. Door type 3 toe te voegen denk ik dat we dit probleem ondervangen, zonder afbreuk te doen aan de natuurwaarden op het terrein.

Wat betreft de initiële selectie van kandidaten nationaal park wijzigt er niks. De kwantitatieve criteria, op basis waarvan deze selectie gebeurde, blijven overeind. Daarnaast beoordeelde de jury eveneens kwalitatieve aspecten van de aanvragen. Deze aanbevelingen van de jury zijn vandaag nog steeds heel relevant, zowel voor de kandidaten als voor de afvallers in de eerste ronde.

De rol van de lokale besturen in Vlaamse parken wordt niet wezenlijk veranderd door de bepalingen in het voorontwerp van decreet. De rol die ze vandaag de dag al hebben, wordt wel benadrukt en structureel bevestigd. Met de oproepen in 2021 heb ik reeds in de kijker gezet dat de oprichting van Vlaamse parken gebaseerd is op bottom-upinitiatieven en engagementen. De lokale besturen zijn belangrijke kernpartners om dit initiatief te doen slagen.

Bij de lopende oproepen landschapsparken en nationale parken Vlaanderen werd daarom van de kandidaten verwacht dat ze in hun conceptnota aantoonden welke lokale besturen de kandidatuur steunen en bereid zijn actief deel te nemen aan het volledige traject. Dit gebeurde met engagementsverklaringen. Het voorontwerp van decreet geeft duidelijk weer hoe een parkbureau, dat het management van een erkend park zal uitvoeren, georganiseerd moet worden. Ook hierin is een duidelijke rol voor de lokale besturen weggelegd.

De masterplannen en operationele plannen die de kandidaten nu voorbereiden, worden verder uitgetekend in overleg met de coalitiepartners, waaronder dus de lokale besturen. Het is ook logisch dat de lokale besturen daarin zitten, want stel dat er een soort uitvoeringsplan of vergunningen moeten worden verleend, dan zijn de lokale besturen in charge. Dat gaat het parkbureau niet doen, zoals u weet.

In deze plannen formuleren de parken hun doelstellingen waaraan ze zullen werken. De erkenning van de parken is gebaseerd op deze plannen. Als de parken hun erkenning willen waarmaken en behouden, dan zullen uiteraard realisaties op

het terrein moeten gebeuren. Daarbij moeten we de opstartende parken de kans geven om hun werking op kruissnelheid te brengen en moeten we niet onmiddellijk in het eerste jaar grootse realisaties verwachten. Met de uitvoering van de eerste operationele plannen is het na zes jaar een goed moment om de realisaties op het terrein van de Vlaamse parken te evalueren.

De focus ligt nu in eerste instantie op de oprichting van de bijkomende nationale parken en de eerste landschapsparken. We kijken natuurlijk naar het model van Limburg, het Nationaal Park Hoge Kempen en hoe dat allemaal is ontstaan. U weet dat het ook een hele tijd heeft geduurd. Het is van onderuit gegroeid, iedereen was mee. Het was een idee dat na de sluiting van de mijnen werd opgevat. Dat is een goed voorbeeld van waar we naartoe moeten met de andere parken. We zien dat het een grote impuls geeft aan de omgeving, op het vlak van toerisme en noem maar op. We moeten het ook op die manier in de verf zetten, zodat de koudwater-vrees bij de lokale besturen kan worden weggenomen.

De doelstellingen van zowel de landschapsparken als de nationale parken Vlaanderen omvatten duidelijke verwijzingen naar de realisatie van natuur, gelinkt aan Vlaamse en Europese beleidsbeslissingen. Het is evident dat de parken hieraan bijdragen via de uitvoering van de masterplannen en operationele plannen. Voor de werking, opzet en evaluatie van deze plannen verwijs ik naar bovenstaand antwoord.

Ik verwacht dan ook dat gebiedscoalities inzetten op natuurontwikkeling, en dat dit tot uiting komt in hun voorstel van governance voor het parkbureau. Ik zal daar bij de uiteindelijke beslissing van de erkenning de nodige aandacht aan besteden.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Dank u wel, minister. Ik ben eigenlijk voorstander van het systeem van Vlaamse parken en landschapsparken. Ik denk dat zij inderdaad een boost kunnen geven aan de ontwikkeling van meer natuur en een beter landschap in Vlaanderen. Maar ik denk dat een van de belangrijke voorwaarden dan wel is dat wie op het terrein het beheer moet uitvoeren en de inrichting ervan moet aanleggen, ook wezenlijk een aandeel moet hebben in de gebiedscoalities die die inspanningen doen. Nu ligt op tafel dat de helft van de zitjes van zo'n parkenbureau voorbehouden zijn aan lokale besturen. Het kan dus perfect zijn dat die lokale besturen daar wezenlijk zelf weinig bijdrage leveren aan de ontwikkeling van die nationale parken maar dat ze daar gewoon wel een soort vetorecht hebben. Dat is ook een commentaar die vanuit de landbouw, maar dan wel in positieve zin, naar voren geschoven werd.

Mijn vraag aan u, minister, is vanwaar die redenering komt dat de lokale besturen de helft van die zitjes moeten hebben in de parkenbureaus en waarom er niet voor gekozen is om, op basis van beheer, die zitjes te gaan verdelen zodat diegenen die het uiteindelijk moeten uitvoeren, meer beslissingsmogelijkheden hebben in dat parkenbureau.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega Schauvliege, u hebt natuurlijk gelijk als u zegt dat er wat aanpassingen gebeurd zijn ten opzichte van de aanvankelijke teksten. Ik weet ook niet of die meteen negatief moeten worden beoordeeld. Er was wat kritiek en er waren wat bezorgdheden. Als die aanpassingen daaraan tegemoet komen, denk ik dat dat een goede zaak is. Het verbaast me een beetje dat u zo sceptisch staat tegenover de aanwezigheid van de lokale besturen. Ik denk, collega, dat dit toch wel een manier is om het hele proces democratisch te verankeren. Die lokale besturen zullen, hoe dan ook, mee moeten, zullen hun rol moeten spelen, zullen waarschijnlijk ook in de financiering en de logistiek een rol moeten spelen en hun

verantwoordelijkheid moeten nemen. Wat dat betreft zou ik alleen maar toejuichen dat ze daar sterk vertegenwoordigd zijn. De andere spelers zullen er ongetwijfeld ook bij betrokken worden, al was het maar via een getrapt systeem – wat ik veronderstel –, of rechtstreeks. Want zij zullen het moeten uitvoeren. Ik zie hier dus echt geen reden tot paniek, collega. Ik denk ook dat er nog wel adviesrondes lopen en dat we zo hopelijk wijzer zullen worden over hoe én de landbouwsector én de natuurbewegingen hiermee willen omgaan.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mevrouw Schauvliege, ik weet niet of u ooit lokaal actief bent geweest. Ik merk toch bij heel veel schepenen en burgemeesters dat ze ook betrokken willen zijn bij wat er gebeurt op hun grondgebied, vooral als het gaat over de inrichting van een nationaal park. Ik zie ook in Limburg dat al die burgemeesters aanwezig zijn en dat er zo goed als unaniem beslist wordt. Het is niet zo dat daar grote problemen zijn. Ik zit dat nu ook al drie jaar voor en er is een hele goede sfeer. Ik zou u willen vragen om niet zo wantrouwig te kijken naar de lokale besturen en om echt uit te gaan van de kracht van die lokale burgemeesters en schepenen, die ook wel een zekere dynamiek willen, die in dat bureau ook wel zullen overeenkomen en die ook de meerwaarde van zo'n park zullen zien.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister en collega Vandaele, die lokale besturen moeten uiteraard betrokken zijn bij die parkenbureaus. Ik beweer ook niet van niet. Ik zeg alleen dat het overwicht van die lokale besturen nu zeer groot is. En ja, minister, dat heeft niet altijd positieve effecten. Ik kom zelf uit een regio waar er heel wel kandidaturen waren, maar waar een lokaal bestuur alles geboycot heeft, ondanks de goodwill van heel veel anderen. Ik pleit vooral voor een evenwichtige inbreng van die lokale besturen, niet voor een vetorecht, zoals het nu geformuleerd is, en om de mensen die op het terrein actief willen zijn en die stenen willen verleggen, de mogelijkheid te blijven bieden om dat te kunnen doen.

Zoals het plan er nu voorligt, geef je alle macht, heel veel macht aan die lokale besturen. Diegene die het goed doen en vooruit willen, zullen meestappen maar diegene die niet verder willen, gaan gewoon alles boycotten. Dan krijg je wat je nu hebt: provincies, gemeenten waar er niets gebeurt, en de goede leerlingen van de klas die altijd opnieuw bevoordeeld worden. Ik vind dat eigenlijk geen billijk beleid. Het zou beter geweest zijn dat die verdeling gebleven was zoals ze oorspronkelijk was. Ik hoop dat dat en cours de route nog kan veranderen, zodat elke Vlaming overal kan genieten van mooie natuur.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.